

Умовы падпіскі:
 № 3 вк 90 н.; на 3 м-цы—2 р. 60 н.;
 № 5 вк—5 р.; на 1 год—9 р. 75 н.
 Часопіс «Арау»: мисцовага—10 н., Інша-
 гародняга—20 кап.
 Падпіска і абслугоўванне: У Гал. Канторы газ. «Зьвязда»—г. Менск, Савецкая, 63,
 (спраў паверж) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У агульных гарадох—у адд.
 Бял. Дзялж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора: **пятніца, 10 жніўня 1923 г.**
 № 183 (2990)
 Кошт асобнага нумару ўсёды 5 кап.
Год выданьня дванаццаты.

Аб кантрактацыі ў сельгаспадарцы

Становішча на нашым хлебным рынку ў гэтым годзе было некалькі абцяжараным (затрудненым) і выклікала як самымі спосабам сельгаспадараньня на нізка-тэхнічнай базе, так і характарам сельскай гаспадаркі—яе малатаварнасьцю. Ліпеньскі пленум ЦК УсеКП(б) прааналізаваў прычыны, якія ляжаць у аснове перажываемых намі хлебных труднасьцей, паказаўшы адначасова на спосабы іх зьмяненьня. Каб ухіліцца ў будучым труднасьцяй хлебнага парадку, нам неабходна пакласьці ўсе стараньні, каб узяць ураджайнасьць сельскае гаспадаркі, павялічыць яе таварнасьць. Дасягнуць гэтага можна толькі пры палепшаньні спосабаў апрацоўкі зямлі, пры ўжываньні арыкультурных і агратэхнічных удасканаленьняў, пры шырокім ужываньні машын, пры ўзмацаваньні сувязі індыўідуальнай раздробленай сельскай гаспадаркі з прамысловасьцю і наогул гаспадарнай, якая вядзецца па плане, прычым на падставах выгадных і пажаданых для шырокіх мас бядняцкага і сярэдняцкага сялянства. Якімі-ж шляхамі ўсяго гэтага можна дасягнуць? У радзе іншых, ужываемых партыяй і савецкай уладай мерапрыемстваў, кантрактацыя пасеваў зьяўляецца найбольш дасканалай формай, якая, бязумоўна, мае ўсе падставы, каб зьвязаць сельскую гаспадарку з агульным плянам народнае гаспадаркі. Сутнасьць яе заключаецца ў тым, што кааперацыйныя арганізацыі, праз якія выклічна і праводзіцца кантрактацыя, ствараюць умовы з сялянскімі гаспадаркамі, згодна якіх апошнія абавязваюцца здаваць пэўную колькасьць сабрамага ўраджаю ў кааперацыйныя арганізацыі, атрымліваючы пад час заключэньня умовы авансы ў сярэднім ня менш 8 рублёў на закантрактаваны гектар пасеву.

адначыць яе вялікі ўплыў на гаспадараньне.
 Паведамленьне аб выніках мінулага годняй кампаніі па кантрактацыі, якое мы сёньня зьмяшчаем у нашай газэце, наагул сьцьвярджае яе карысьць і неабходнасьць як мага большага пашырэння. Сур'ёзнасьць і эфэктыўнасьць кантрактацыі не пакідае ніякага сумненьня. 47.770 гектараў закантрактаванай летась у нас зямлі, пасьпяховае наогул выкананьне плану кантрактацыі (на 90,8%), а па асобных культур, як ільна-валакно на 97,8 проц., арыкультурныя вынікі (280 новазаснаваных узорных вучасткаў), вялікая колькасьць уцягнутых у кантрактацыю гаспадарак (661.279), здавальняючы сацыяльна-маемасны склад уцягнутых у кантрактацыю (беднякоў 44,6, сярэднякоў 51,1, заможных 4,3%) гавораць як аб наяўнасьці глебы для пашырэння ў далейшым гэтай справы, так і аб тых мажлівасьцях, якія да гэтага часу ня выкарыстаны. Намечанае пашырэнне плошчы кантрактаваных зямель па зернавых культурах да 50.000 гектараў і тэхнічных да 99.500 гектараў мае ўсе падставы для выкананьня. Трэба толькі, улічыўшы дапушчаны летась хібы, шырока разгарнуць дзейнасьць. Яшчэ да сёньняшняга дня, ня глядзячы на тое, што пасеўная кампанія надыходзіць праз кароткі час, справа растлумачэньня сутнасьці кантрактацыі пастаўлена надзвычайна дрэнна, шмат сялян, асабліва на дальных вёсках, зусім ня ведаюць аб ёй. Слаба, як і ў мінулым годзе, ідзе справа з завозам насення. Трэба, каб адпаведныя органы ўхіліліся факту, які меў месца летась, калі толькі на 50 проц. удалося забяспечыць запатрабаваны насеньня. Сёлетня дапусьць такое зьявішча пры зьменшаным уласным ураджаі немагчыма. Насеньне павінна быць поўнасьцю завезена да месца, спажывуць. Трэба, бязумоўна, павялічыць удзельную вагу груповак і калектывных гаспадарак у кантрактацыі, чаго летась на жаль зроблена ня было, і шмат якіх калектываў засталіся ёю не абхопленымі.
 Трэба павялічыць удзельную вагу бядняцкіх і сярэдняцкіх гаспадарак у кантрактацыі тэхнічна-інтэнсіўных культур, дзе леташні год досыць выдатнае месца займалі заможныя пласты вёскі, прыкладна па лубіне яны займалі 13,8, па канюшыне 10,8, па сьрадзі—12,5% і апошняе, на што асабліва трэба ў сучасны момант зьвярнуць увагу, гэта на правядзеньне адпаведнай растлумачальнай працы сярод сялянства і належнай падрыхтоўкі апарату нізоўна сельска-гаспадарчай кааперацыі, дабіваючыся яго выразнай, бесьперабойнай і сваячасова выконваемай працы. Першы год кантрактацыі даў станоўчы эфэкт, замацаваць яго ў надыходзячю кампанію, забяспечыць яшчэ большы посьпех—наша чарговая задача, яна вельмі важна яшчэ і таму, што ад посьпеху гэтага году шмат у чым залежыць пасьпяховасьць і рэзыльтывы кантрактацыі ў далейшым.

Аднак, у сыстэме кантрактацыі важна ня тое, што пэўнае колькасьць збожжа ці іншых культур перападае ў рукі кааперацыі. Важна як раз тое, што вялікая колькасьць гаспадарак абавязваецца гаспадарыць пры ўжываньні лепшых спосабаў апрацоўкі зямлі, падначальваючыся паказаньням агранаміі, важнасьць шырокага ўжываньня кантрактацыі і ў тым, што праз яе пашыраецца культурнасьць у вядзеньні сельскай гаспадаркі ня толькі на закантрактаваных гаспадарках, але праз іх і наогул.
 Перавод нашае адсталася сельскае гаспадаркі на новыя рэйкі палепшаных форм апрацоўкі зямлі пры дапамозе кантрактацыі можа пайсьці надзвычайна шпаркім тэмпам. Кантрактацыя наогул справа яшчэ новая. У нас, на Беларусі, яна праводзіцца толькі другі год. Але ўлічваючы посьпехі мінулага годняй кампаніі, якая, трэба прызнацца, прайшла пры надзвычайна нізкім зьмяшчэнні афармленьня, зусім слаба праведзенай растлумачальнай працы, у выніку чаго шырокія масы бядняцка-сялянскага сялянства нават ня ведалі аб ёй, трэба

V Зьезд Саветаў СССР

МАСКВА, 9. Прэзыдыум ЦВК СССР настанавіў склікаць чарговы пяты Зьезд Саветаў СССР 15 красавіка 1929 г. у Маскве. Прэзыдыум ЦВК СССР прапанаваў ЦВК Саюзных рэспублік перавыбарча-справаздачную кампанію пачаць са сьнежня гэтага году, а выбары ў саветы-са студзеня 1929 г.

Дэлегат кангрэсу—т. Эрнэст Шэлер (Нямеччына)

VI кангрэс Камітэру

МАСКВА, 9-га жніўня, а 9-й гадзіне раніцы адбылося пленарнае пасяджэньне кангрэсу. У парадку дня: даклад тав. Бухарына аб праграме Камуністычнага Інтэрнацыяналу.

Даклад тав. Бухарына аб праграме

На рэгіянальным пленарным пасяджэньні кангрэсу Камітэру 9-га жніўня з дакладам аб праграме Камітэру выступіў тав. Бухарын, спаткаў бурнае асацыялі. Прамова т. Бухарына цягнулася 4 гадзіны. Па сканчэньні дакладу т. Тэльман аказаў прыёмнае атрыманьня прэзыдыумам кангрэсу ад пралетарскіх арганізацый розных краінаў і многа чарадоў СССР.

Прывітаньне кангрэсу ад лэнінградзкага пралетарыяту

Потым кангрэс віталь дэлегацыі лэнінградзкіх фабрык і заводаў. Кангрэс наладзіў буйную авацыю дэлегатам «Краснаго Пуціловца», а таксама і лэнінградзкіх тэкстыльшчыц.
 Ад імя кангрэсу на прывітаньні адказаваў т. Флорым (Нямеччына), які напамінуў гераічную ролю лэнінградзкага пралетарыяту у Кастрычнікавай рэвалюцыі і які заявіў, што камуністыя ўсіх краінаў будуць з ўсёй энэргіяй абараняць СССР, змагацца супроць імперыялістычнай інтэрвенцыі.
 На вярчэньні пасяджэньні пачаліся спрэчкі на дакладу т. Бухарына.

Буйныя манэўры фінляндзкае арміі

ГЭЛЬСІНГФОРС, 8. Ян паведамляюць газэты, у раёне ракі Німьнен праходзяць манэўры фінляндзкае арміі з удзелам 15.000 чалавек. Цяперашнія манэўры перавышаюць па сваіх разьмерах усе быўшыя да гэтага часу.

На манэўрах прысутнічае правадыр шюцораў (фашысцкая арганізацыя)—генэрал Манэргейн, прадстаўнікі шведзкай і эстонскай арміі, а таксама замежныя вайсковыя аташэ.

Дэлегат кангрэсу—т. Маркхэрт Палт (Англія)

Камуністычны працэс у Фінляндыі

47 ахвяр правакатара і паліцыі

ГЭЛЬСІНГФОРС, 8. У г. Або (Фінляндыя) адбываецца працэс 47 камуністычых. Заключэньні допыт абвінавачаных. За выключэньнем аднаго-двух чалавек усе абвінавачаныя катэгорычна адмаўлялі праўдзівасьць абвінавачаньняў, узьведзеных на іх сыскай паліцыяй.

На судзе, між іншым, выявілася, што абвінавачаны паліцыі пабудаваны, галоўным чынам, на паказаньнях правакатара Раса. Ня гледзячы на тое, што Рас прыгаворан да некалькіх год турэмнага зьнявольненьня, ён знаходзіцца на волі і жыць у Гэльсінгфорсе.

Вынікі допыту абвінавачаных, якія выкрылі ўсю бязгрунтоўнасьць абвінавачаньня, прымуслі абаронцаў патрабаваць безадкладнага вызваленьня іх падабаронных. «Праводзячы арышты,—заяначала абарона,—паліцыя заяўляла, што ёй удалося трапіць на след «чырвонаяе змовы».

Начальнік паліцыі ў друку заявіў, што арышты выкліканы влчыннімі

ўчынкамі абвінавачаных і не праўдзівымі супроць камуністычнага сьветапогляду наогул. Між тым, галоўнае абвінавачаньне заключаецца ў тым, што падсудныя, быццам, удаэльнічалі ў дзейнасьці фінляндзкай кампартыі. Сыскай паліцыя равам з урадам зрабілі мерапрыемствы палітычнага характару і цяпер чакаюць ухвалення ад суду. Аднак, суд ня можа выносіць ухвалення або неўхвалення гэтых драпежнікаў. Гэта можа зрабіць толькі сойм, перапынкам працы якога ўрад скарыстаўся, каб правесці арышты.

Абаронца—шведскі адвакат Брацінг, між іншым, заявіў у сваёй прамоўе, што прыпыненьне працэсу, у часе якога ад абаронцаў хавалі працяком допыту, дае падставы сьцерагчыся, што прыгавор будзе вынесены не на падставе даных судовага сьледства, а на падставе сакрэтных нарад.

Па сканчэньні прамоў абароны, суд настанавіў прыступіць да допыту сьведкаў.

Парыж заспакойвае ваяўнічасць Варшавы?

Магчымасьць польска-літоўскае вайны ня зьменшылася

БЭРЛІН, 9. У газэце «Таг» паведамляюць, што ў Парыжы Брыян пасьля гутаркі з нямецкім паслом перадаў варшаўскаму ўраду ноту, у якой у прывільнае форме дае Польшчы раду ўмеранасьці.

Аднак, у францускіх афіцыйных колах заяўляюць, што ім нічога невадама аб падобным кроку Брыяна. Паводле паведамленьня агенцтва «От Экспрэ», у аўтарытэтных новенскіх колах становішча ацэньваецца, як вельмі спакойнае.

Думаюць, калі Кёнігсбэрн перагаворы не прывядуць да пажаданых вынікаў, савету Лігі Нацый прыдзецца зноў заняцца гэтым пытаньнем. Гэта прывядзе да працягу польска-літоўскай перагавораў пры ўдзеле прадстаўніка Лігі. Толькі ў выпадку, калі гэтыя пе-

раворы не дадуць пажаданых вынікаў, становішча, па думцы літоўскіх колаў, стане крытычным. З магчымасьцю вайсканага канфлікту можна будзе лічыцца на раней вясны 1929 году.

Адначасова ў вышэй адзначаных колах думаюць, што магчымасьці палібоўнага вырашэньня пытаньня ня вычарпаны. Польскія пагрозы ацэньваюцца як запалохваньне. Калі-б Польшча сапраўды жадала напасьці на Літву ў сучасны момант, не вляла-б падрыхтоўкі так гучна.

Ковенскі нарэспандэнт «Кельнішэ Цейтунг» падкрэсьлівае, што вайсковыя колы, якія зьяўляюцца самай галоўнай падмогай ўраду Вальдэмараса, не падтрымліваюць яго так аднадушна, як гэта было да гэтага часу.

Нікчэмнасьць дагавору аб „вечным міры“

Прычына незапрашэньня СССР

КРЫВАДУШША ЎРАДУ ПАЎН.-АМЭРЫК. ЗЛУЧ. ШТАТАЎ

Зачым зьведуцца міністры замежных спраў

ПАРЫЖ, 8. Сенатар Бэранжэ, былы францускі пасол у Вашынгтоне, у артыкуле аб надыходзячым 27 жніўня спатканьні ў Парыжы міністраў замежных спраў буйнейшых дзяржаў для падпісаньня пакту Келёга, піша: «Наўрад ці хто паверыць, што кіраўнікі міністэрства адначасова пакідаюць свае пасады і адпраўляюцца ва тысячы кілёметраў для простага фармальнасьці падпісаньня пакту Келёга».

Чого непакоіцца Келёг

НЬЮ-ЁРК, 8. Газэта «Нью-Ёрк Уорлд» (лібэральна-дэмакратычная) публікуе заяву выдатнага прадстаўніка міністэрства замежных спраў «аб пакце Келёга». Па словах гэтага дзеяча «СССР павінна быў ведаць, што ўрад Злучаных Штатаў жадае, каб ён далучыўся ў выніку да пакту Келёга».

Камэнтуючы гэту заяву, газэта піша: «Калі можна пацьвердзіць, дык чаму-ж нельга зараз? СССР не вьзяў ляецца другараднай дзяржавай, а наадварот, па лічбовым складзе ёсьць найбольш магутнай у Эўропе і адной з найбольш важных краінаў у справе ўсеагульнага міру. Міністэрства замежных спраў запрасіла ўдзельнічаць у пакце Новую Зеландыю і Чэхаславакію. Яму, як відаць было надзвычайна важна дабіцца падтрыманьня гэтых краінаў. Гэта-ж проста сьмешна—блытацца і адносіцца да СССР, як да дзяржавы другога разраду. Дзяржаўны дэпартамант адмаўляецца запрасіць СССР, бо вьбачае, што савецкі ўрад ня існуе».

Хаўбус ангельскага ўраду з прамыслоўцамі

ЛЭНДАН, 6. Агенцтва Рэйтэра паведамляе: «У зьвязку з рознымі чуткамі, якія цыркуюць з поваду выступленьня членаў ўраду з правамі аб дапамозе прамысловасьці, прэм'эр Вальдэйн азначыў, што ўрад будзе працігваць сваю

палітыку абароны інтарэсаў прамысловасьці, але што галоўнай асновай сталага палягчэньня прамысловасьці зьяўляецца зьніжэньне падатку для яе, ажыццяўленьне чаго было пачата на працягу апошняй парлямэнтскай сасіі і цяпер палітэжаецца да канца».

3 ПАЛІТАГЛЯДУ „ПРАВДЫ“

«Правда» піша: У Бруселі адбылася кангрэс 2-га Інтэрнацыяналу — міжнародны з'езд рэфармістаў і сацыял-адраднікаў. Гэты кангрэс жоўтага Інтэрнацыяналу супадае з часам работы 6-га кангрэсу Камінтэрну — галоўным штабам міжнароднага рэвалюцыйнага пралетарыяту. Але якая вялікая розніца!

Тут абмяркоўваюць пытанні аб тым, як рабочым дамагчыся перамогі; там — як лепш, хітравей агульціць пралетарыяту, як ашукаць рабочых. Тут Інтэрнацыянал мазолістых рук абмяркоўвае сродкі і шляхі сапраўднай барацьбы з вайскай небяспекай і вайною; там адшукваюцца сродкі, як усунуць пільнасць рабочым, увільнуць ад вайскай праблемы ілжывымі пацыфісцкімі сканамі. Тут над сусветным камуністычным кангрэсам дунае сьдуг Маркса і Леніна; там — пахучы «дзук» банкураўшчыны, макданальдаўшчыны, барматаўшчыны, «дзук» мондаў і фордаў. Аб валькіх супярэч навсялях капіталізму ў Бруселі не пацуюць, аб іх не гавораць. Ня прынята гаворыць і аб такіх «дробязях» і «непараўменнях», як ангельская ўсеагульная забастоўка, ліпенскі рэвалюцыйны выбух у Вене ў 1927 годзе, як вялікая рэвалюцыя ў Кітаі і г. д.

Затое, такая «святыня», як Ліга Нацый, усамінаецца на ўсе лады. Само сабой аразумела, што ў пытанні аб адносінах да СССР, як адзінай у сьвеце краіне дыктатуры пралетарыяту, уся атмасфера брусель-

скага кангрэсу прасякнута янавісьцю. Праўда, некаторыя найбольш дальнавідныя і сацыялістычныя палітыкаў стараюцца «пахітраваць» і ў гэтым пытанні. Баючыся гневу рабочых, апартуністы прабуюць маўзаўраваць у пытанні аб СССР. Цікава маленькая брусельская сэнсацыя: «святло» 2-га Інтэрнацыяналу Вандэрвельде вышусьціў у сваёй раённай надрукаванай прамовай частку, напоўненую шалёным цэваньнем савецкіх рабочых.

Калёніяльнае пытаньне ня мала ўжо насавала крыні кіраўніком брусельскага зьезду. Зараз зноў галубны скандал адгрызае па даным пытанні. Некаторыя з прыехаўшых у Брусель, не атрымаўшы афіцыйнай прабоў, прадстаўнікі калёніяльных народаў. У заключэньне «маленькага», але характэрнага рыска. Кангрэс Камуністычнага Інтэрнацыяналу сабраўся ў Маскве, у сэрцы пралетарскай дыктатуры. Рэвалюцыйны пралетарыят Масквы вітаў яго магутнай дэманстрацыяй. А кангрэс сацыял-адраднікаў сабраўся ў Бруселі, пад абаронай бэльгійскага караля. Ні ў адной з буйнейшых сталіц эўрапейскага кантынэнту, апартуністы не пасмелі сабрацца, бо зьбярыся яны, скажам, у Берліне або ў Парыжы, яны былі-б спатканы такімі «масавымі сіламі», якія для 2-га Інтэрнацыяналу зьяўляліся-б надзвычайна канфузнымі.

Вакол паходу „Красіна“

ЛЕНДАН, 8. Адзьяленне нацыянальнага саюзу цагніковых рабочых у Буд-Грын (раён Лёндагу) прыняло рэвалюцыю, якая вітае праф. Самайлівіча, якімаж «Красіна» і савецкіх авіатароў за іх «бліскучыя і смелыя» дасягненьні ў палярных выратавальных работах. Рэвалюцыя між іншым гаворыць: «Ваши справы зьявіліся ажыццяўленьнем расійскага леангу аб сусьветным пралетарскім адзінстве».

„Красін“ ідзе ў Ставангэр

ЛВДАКОЛ «КРАСІН», 8. 8-га жніўня пасля паўдня «Красін» знаходзіўся на 66 паралелі паўночнай шырыні. Да Ставангэра застаецца каля 500 міль. Спадзяемся быць там у суботу.

Латвійскія міністры — хабарнікі

РЫГА, 8. Газета «Яўнакас Зіняс» зьявілася фатаграфічны здымак лісту шведска-амерыканскага сярніковага сындыкату на імя рыскага інжынера Бабуса. Сындыкат у лісьце папракае Бабуса ў тым, што ён «раней часу» перадаў 50.000 далараў міністру фінансаў Ляніншу і Вірнэку (член дэмакратычнага цэнтру, які ў працягу некалькіх год быў латвійскім міністрам унутраных спраў), бо сойм цяпер адмаўляецца зацьвердзіць дагавор аб перадачы сярніковай маналіты ў Латвію шведска-амерыканскаму сярніковаму сындыкату. Ліст датаваны 2-га ліпеня 1928 г.

Турботы аб будучай вайне

ЛЕНДАН, 8. Вядомы спецыялісты вайскай авіяцыі — рэдактар прысьвечанае пытаньням авіяцыі часопісі «Дроплін» — Грэй публікуе ў гэтай часопісі сьцьвержэньне, прысьвечанае тактыцы ангельскага вайскавага паветранага флёту пры вайне з СССР. Грэй крытыкуе ангельскае вайскавае міністэрства за мэханізацыю арміі. Мэханізаваная армія, па думцы Грэя, бясьцяльна супроць Чырвонай арміі, якая прадстаўляецца яму, як «хмары кавалерыі». «Мы ня можам чакаць, — з засмучэньнем замячае Грэй, — што расійцы разьбягуцца, падобна да зайцаў». Грэй зьявртаецца да «Нямеччыны, Францыі, Італіі і да ўсіх, каму акрамя Англіі, прыдзецца мець справу з Чырвонай арміяй», з парадаю дапоўніць мэханізаваную армію кавалерыі і атрадамі калярных войск, якія не пакінуць пасля сабе каменя на камені.

Разглядаючы пытаньне аб тыпе самалёту, найбольш мэтазгодным для барацьбы з Чырвонай арміяй, Грэй прыходзіць да вываду, што такімі самалётамі зьяўляюцца разьведаныя з хуткасцю звыш 200 міль у гадзіну, яны змогуць лепш раскідваць атрутныя матэрыялы, змагацца з браніраванымі «штурмавымі» самалётамі і інш.

Зачыненне левых прафсаюзаў у Латвіі

РЫГА, 3. Мітаўскі агаровы суд прыпынуў дзейнасьць левых прафсаюзаў у Мітаве. Повадам паслужыла абвінавачаньне ў антыдзяржаўнай дзейнасьці. Арыштавана 4 члены прэзыдыуму цэнтральнага бюро рыскіх прафсаюзаў, янім ставіцца ў віну камуністычная дзейнасьць. Арыштаваныя вызвалены пад заставу.

Далучэньне СССР да пакту

БЭРЛІН, 8. Толькі некалькі газэт адгукнуліся на паведамленьне «Асоцыятыўнага Прэса» пра пазыцыю, якая занята ў Вашынгтоне ў адносінах да інтэр'ю Чычэрэна.

«Форвэртс» заяўляе: «як аўкнецца, так і адгукнецца». «У адказ на афіцыйную заяву Чычэрэна, Вашынгтон адкавае супакойна, груба, дэлавым чынам, пападаючы якраз у пункт. Аднак, Вашынгтон памыляецца, калі лічыць, што для іншых дзяржаў пытаньне аб далучэньні Савецкага Саюзу да пакту аб забароне вайны ўсёроўна. Само сабой аразумела, што дзяржавы, якія асабліва зацікаўлены з прычыны свайго геаграфічнага становішча ў расійскай палітыцы, стараюцца магчыма хутчэй дабіцца далучэньня савецкага ўраду да міжнароднай палітыкі забароны вайны».

Як паведамляе вашынгтонскі карэспандэнт «Бэрлінэр Тагэблят», вашынгтонскія палітыкі лічаць, што нямецкі ўрад зрабіў бы валькію памылку, калі-б ён павялічыў няёмкае становішча Амерыкі ў сувязі з інтэр'ю Чычэрэна якім-небудзь неафіцыйным, або афіцыйным выступленьнем у карысьць СССР.

Пашырэньне забастоўкі амэрыканскіх тэкстыльшчыкаў

НЬЮ-ЁРК, 8. Па паведамленьні камуністычнае «Дэйлі Уоркерс» забаставалі 2.000 тэкстыльшчыкаў у Палымэры (штат Масачузэты); забастоўка абвешчана ў адказ на заклік «камітэту тэкстыльных фабрык» у Ньюбэдфордзе пашырць забастоўку тэкстыльшчыкаў.

„Вынаходка“ Чэмпэрлена

ню. Такім чынам, запрашэньне выклікала-б вядомыя затрудненьні для дзяржаўнага дэпартаманту. Аднак, дзяржаўны дэпартамант знаходзіць, вядома, што зьяўляецца лепш, чым затрудненьні».

НЬЮ-ЁРК, 8. «Нью-Ёрк Івнінг Уорлд» піша: «Прычынаў незапрашэньня СССР да ўдзелу ў пакце Келёга зьяўляецца непакой Келёга, каб Чычэрэна ня выкрыў віксэмнасьці дагавору. Чалавек з праніклівасьцю і з дыялектычным здольнасьцямі, як Чычэрэна — асоба нежаданая пад час перагавораў аб заключэньні падобнага дагавору». Газэта выказваецца за запрашэньне СССР да ўдзелу ў дагавору».

У процівагу пакту Келёга

РЫМ, 8. Англя-француская марская згода выклікае ў італьянскіх палітычных колах вядомы непакой. Як зазначае друк, Італія непакойца тым, што Англія акажацца зацікаўленай у падтрыманьні французскіх прэтэнзій — мець больш буйны флёт, чым італьянскі. Італьянскі друк настойліва падкрэсьлівае, што англя-француская згода парушае прынцып раўнавагі паміж амэрыканскім і ангельскім флётамі, на якім настойвае Вашынгтон, а таксама супярэчыць паўтэрму Келёга.

Пранікненьне ідэі пралетарскае рэвалюцыі

ЛЕНДАН, 2. У радзе месц Індыі адбыліся шматлюдныя мітынгі, на якіх палітычныя і рэлігійныя правадыры сікхаў (індуская ськта) патрабавалі паліпшэньня становішча касты адлітых. Выступаючы на гэтых мітынгх прамоўцы з захапленьнем гавораць аб расійскай рэвалюцыі і камунізьме Кастрычнікавай рэвалюцыя зьяўляецца, па іх словах, прыкладам паўстаньня прыгнечаных супроць капіталістычнага ўраду, які павінен наткнуць індыйскіх сялян.

На Рэйне ўсё спакойна

„Тан“ гавораць аб акупацыйным войску на Рэйне, заяўляе, што яно „у сутнасьці нішто іншае, як 50.000 турыстаў у мундырах і трохі, якія яны траціць у волькі паліпшаюць жыцьцё плямьскага насельніцтва“.

Турысты ў мундырах „паліпшаюць добрабыт нямецкага насельніцтва“.

Растлумачэньне ЦКК УсеКП(б) аб выключаных кандыдатах пры праверцы сав. ячэек

МАСКВА. У дадатак да інструкцыі аб праверцы кандыдацкага складу савецкіх і ячэек ВНУ, ЦКК УсеКП(б) растлумачвае, што кандыдаты, якія не здаволены рашэньнямі агаровых, абласных, краевых і нацыянальных кантрольных камісій аб выключэньні іх з партыі ў час праверкі — маюць права абскардзіць гэтыя рашэньні ў ЦКК УсеКП(б) праз мясцовыя парторганы ў двухмесячны тэрмін.

Пабудова Турк.-Сіб. чыгункі

КЭЫЛ-АРДА, 7. Сталы шлях на паўночным вучастку Турксібуда вядзён да станцыі Дэнгіз-Цюбэ ў 180 кілямэтрах ад Сяміпалацінска. Зараз пачаліся работы па ўкладцы мастоў на сталым палатне. Для масту праз Іртыш поўнасьцю прыбыла ферма.

Англя-расійскі камітэт адзінства

Як паведамляе ЦК саюзу «Дрэвапрацоўшчыкаў, канчаткова зацьверджан дагавор аб стварэньні англа-расійскага камітэту рабочых дрэвапрацоўшчыкаў».

Пасьля ліквідацыі англа-расійскага камітэту, створанага УсеЦСПС і генсэветам прафсаюзаў Англіі, саюзы дрэвапрацоўшчыкаў і мэбэльшчыкаў Англіі энэргічна пратэставалі супроць разарваньня брацкага саюзу рабочых абедзьвёх краін і выносілі на сходах рэзалюцыю аб неабходнасьці стварэньня камітэту адзінства асобнымі індустрыяльнымі саюзамі. У прыватнасьці, была ўзьнята кампанія за стварэньне англа-расійскага камітэту адзінства дрэвапрацоўшчыкаў. Гэтай вясной у Маскве адбылася канфэрэнцыя саюзаў дрэвапрацоўшчыкаў Англіі і СССР, на якой быў утворан узгор аб стварэньні камітэту адзінства. Узгор зацьверджан абодвыма прафсаюзамі. Асноўная задача камітэту — маральнае і матар'яльнае падтрыманьне ў выпадках забастовак і лэкаўтаў.

Прах т. Банчына — у Маскве

У Маскву з Вены прыбыла урна з прахам гандабага прадстаўніка СССР у Аўстрыі т. Банчына. Урну суправаджала олімп'янка Банчына.

Арганізацыя зернівага саўгасу

РАСТОЎ-ДОН, 7. Работы па арганізацыі вялікага зернавага саўгасу ў Сальскай акрузе працоўшчыца наперад. У даны момант у саўгасе пушчаны ў ход і працуюць усё 192 трактары. У гэтым годзе будзе запасака над азімля 16.660 гектараў і 50.000 гектараў для пасава вясной будучага году. Сельца будзе, галоўным чынам, сартоваля пшаніца, часткова жыта.

Буйны рост вывазу нафтапрадуктаў

У трэцім квартале бягучага года вывезена 855.000 тонн нафтапрадуктаў — на 61 проц. больш у параўнаньні з тым-жа пэрыядам мінулага году. Узмацненьне вывазу за гэты квартал мае асаблівае значэньне яшчэ і таму, што на працягу апошніх месяцаў сусьветныя цэны на нафтапрадукты наўхільна павышаліся. Усё гэта азнача павялічэньне нашу валютную вырчку. За 9 месяцаў бягучага году ўвесь наш нафтаэкспорт складаў 1.951, 5 тысяч тонн і амаль дасягнуў вывазу за ўвесь мінулы год.

Усесяюзны культпоход моладзі

ЦК УсеЛКСМ ухваліў правесці ўсесяюзны культурны поход камсамольцаў і працоўнай моладзі. Поход пачнецца ў міжнародны вянцкі дзень і скончыцца да 11-й гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі. Асноўнымі лэзунгамі паходу будуць: барацьба з няпісьменнасьцю, п'янствам, аздараўленьне асабовага і грамадзкага быту. Да ўдзелу ў похадзе прыцягваюцца ня толькі ўся рабочая і сялянская моладзь, але і дарослае насельніцтва.

Сталая нарада па індустрыялізацыі сельскае гаспадаркі

МАСКВА, 8. Загадам па ВСНГ СССР апублікован склад утворанае пры прэзыдыуме ВСНГ сталае нарады па індустрыялізацыі сельскае гаспадаркі. На чале нарады — нам. старшыні ВСНГ СССР Межлаўк, пры намесьніках: Манцаве і Юліне. У склад нарады ўваходзяць 39 членаў.

Памёр Стэфан Радзіч

ВЕНА, 8. Як паведамляюць з Белграду, там сёньня ўвечары памёр Стэфан Радзіч.

Стэфан Радзіч — правадыр апазыцыйнае харвацкае саяліскае партыі. Адзіна час вёў вельмі радыкальную палітыку. Яго партыя ўвайшла ў Сялянскі Інтэрнацыянал. У 1923 годзе С. Радзіч езьдзіў у Маскву. За сваю дзейнасьць ён неаднокраць арыштоўваўся і падпадаў рэпрэсыям.

2-ая пазыка індустрыялізацыі

Ліст тав. Рыкава да старшынь СНК саюзных рэспублік

МАСКВА, 8. Перадаем ліст тав. Рыкава да старшынь СНК саюзных рэспублік.

Вялікае эканамічнае і палітычнае значэнне 2-е пазыкі індустрыялізацыі робіць кампанію за размяшчэнне не яе баявой актуальнай задачай, якая патрабуе ад дзяржаўных органаў максімальнае ўвагі і садзейнічання. Падпіска на пазыку пачнецца ў горадзе і вёсцы з 1-га верасня. Для паспяховага рэалізацыі пазыкі асаблівае значэнне набывае калектыўная падпіска рабочых і служачых. Свачасовае і поўнае садзейнічанне гэтай падпісцы асабліва неабходна. Посьпех кампаніі павінен быць забяспечан шляхам шырокай агітацыйнай і арганізацыйнай работы. Адміністрацыйны пры-

мус пры размяшчэнні пазыкі катэгарычна забараняецца. Прашу вас: прыняць пад ваша асабовае кіраўніцтва і кантроль кампанію па рэалізацыі новае пазыкі на тэрыторыі вашай рэспублікі; прапанаваць усім наркмам прыняць меры да забеспячэння дапамогі калектыўнай падпісцы з боку адміністрацыі падпарадкаваных ім прадпрыемстваў і ўстаноў, у прыватнасці да арганізацыі пры народных камісарыятах спецыяльных камісій садзейнічання рэалізацыі новае пазыкі; забяспечыць аўтарытэты склад цэнтральных і мясцовых камісій садзейнічання рэалізацыі пазыкі.

Старшыня СНК СССР

А. І. РЫКАУ.

Настаўніцтва і пазыка індустрыялізацыі

У гутарцы з нашым супрацоўнікам адказны сакратар ЦП саюзу працасветы сказаў наступнае:

— Настаўніцтва ў пераважнай большасці сваёй прымае актыўны ўдзел у рэалізацыі першай пазыкі індустрыялізацыі, галоўным чынам, у рэалізацыі пазыкі ўзмацнення сельскага гаспадаркі.

Але побач з гэтым наглядзіліся выпадкі, калі наватарыя настаўнікі ня толькі не дапамагалі, але і шкодзілі правядзенню гэтай вельмі важнай кампаніі.

Для нашага саюзу працаўнікоў асветы справа індустрыялізацыі вельмі важная таму, што індустрыялізацыя краіны цесна звязваецца з узняццём культурнага ўзроўню шматлікага насельніцтва. Для ўсяго гэтага патрэбны вялікія сродкі, якія дзяржава ня можа даць без дапамогі самога насельніцтва.

Цэнтральнае праўленне лічыць, што кожны асветнік павінен, у першую чаргу, сам падпісацца на менш, чым на месечны агляд пэнсіі. Акрамя таго кожны асветнік павінен прыняць актыўны ўдзел у распаўсюджванні другой пазыкі індустрыялізацыі.

Нашау настаўніцтву неабходна правесці шырокую растлумачальную кампанію аб важнасці пазыкі для гаспадарчага і культурнага будаўніцтва.

Кожны настаўнік павінен звязіцца агентам па распаўсюджванні пазыкі, асабліва ў сельскіх месцавацях.

На 100 проц. месячнае пэнсіі

Молодзь падае прыклад (Хлебазавод МЦРК)

Першымі падпісаліся на другую пазыку індустрыялізацыі рабочыя цукернага цэху. Пераважная больш-

2000 руб.—за два дні

(2-ая дзярждрукарня)
Амаль усе рабочыя 2-ой дзяржаўнай друкарні ў колькасці 40 чалавек падпісаліся на пазыку, адлічыўшы месечны заробаток. Падпіска за два-тры дні дала каля 2.000 руб.—значна больш, чым у мінулым годзе.

„Чырвоны Кастрычнік“—на першым месцы

Падпіска дала 10 тысяч руб. МАЗЫР. (Улас. нар.). Рабочыя фабрыкі «Чырвоны Кастрычнік», якія першымі загаварылі аб неабходнасці выпуску новае пазыкі, задаюць рашучы тон у падпісцы на пазыку.

92 рабочыя фабрыкі падпісаліся на 10 тысяч рублёў. Рабочы Ласута, які атрымлівае 60 рублёў у месяц, падпісаўся на 300 руб.; рабочы Каробка, атрымліваючы 70 руб., падпісаўся таксама на 300 руб., рабочы Шэхтман падпісаўся на 350 руб. пры заробатку ў 85 руб. у месяц.

Пакуль што фабрыка «Чырвоны Кастрычнік» стаіць на першым месцы па рэалізацыі пазыкі.

Вялізны посьпех пазыкі

(Гута імя Дамбаля)
3 вялікім посьпехам прайшла ў нас падпіска на пазыку. 40 чалавек падпісаліся на 10 тысяч руб. Многія зрабілі падпіску на ўсю суму заробатку за 2 месяцы. Тры рабочыя падпісаліся на 500 р. кожны.

Падпіска гэтага году далёка павышэ зраду вынікі леташняй пад-

ПАРТЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА

ДА АГЛЯДУ ПРАЦЫ ў ЦЭХУ

Разварушым сьпячку

Тэрмін агляду цэх'ачэен канчаецца 15 жніўня. Ёсць пагроза зрыву агляду. Трэба больш ініцыятывы і адказнасці парт'ачэен.

Па пастанове Менскага АК раз праводзіцца агляд цэх'ачэен на прадпрыемствах Менску і Барысава. Гэты агляд павінен быць поўнасьцю высветлены на старонках «Звязды». Аб гэтым, у свой час, у газэце давалася до-сыць кіруючага матар'ялу, заклікаліся да ўдзелу ў аглядзе раб-кры, партыйцы, добраахвотныя ін-структары.

Як-жа праходзіць гэты агляд? Адна кароткі — дасюль вельмі дрэнна. Лік заматак, ужо зьмешчаны, і сучасны прыцёк іх вельмі нізкія. Між тым, райкомам і ячэйкам акругі даў канкрэтныя ўказанні, склікаліся спецыяльныя нарады, выдзелены адпаведныя камісіі па аглядзе. Аднак агляд фактычна зрываецца, а гэта значыць, што адна з важнейшых дырэктыв партыі — палепшыць партпрацу ў цэху—амаль што забыты вучастак.

Па тым-жа матар'яле, які ўжо паступіў у рэдакцыю, можна беспамылкова сказаць, што праца ў цэху—амаль што забыты вучастак.

Галоўнае-ж—ліквідаваць сьпячку і «летнія настроі» ў працы ячэек.

Кіраўніцтва ячэйкі вытворчымі нарадамі

Партыйны кіраўнік прадпрыемства і рабочыя лічаць, што вытворчыя нарады зьяўляюцца органамі «нашым на гаспадаркі».

Камісія знайшла значнае невыкананьне пастановаў вытворчых нарад. Выкананьне па трох вытворчых нарадах у сярэднім на 58 проц. Выконваецца больш дробныя мерапрыемствы.

Недахопам трэба лічыць адсутнасць вучоты дасягненняў, атрыманых ад праведзеных у жыццё прашаноў нарад.

Неармальна і тое, што партыйцы і камсамольцы прымаюць невыстарчальны ўдзел у працы вытворчых нарад.

Усе гэтыя недахопы і памылкі былі заўважаны партыйным сходам і прыняты меры да іх выпраўлення.

Сёння, 10 жніўня, а 7-й гадзіне ўвечары ў машынальні летняга тэатру саду „Прафінтэр“ склікаецца сход парт. і праф. актыву

для абгаварэння 5-гадовага пляну народнай гаспадаркі.

Відавочна, што без добра наладжанай працы ў цэху ўсялякія размовы аб аўтарытэце і ўплыве ячэйкі на рабочых—застануцца толькі агульнымі разважаньнямі.

Запытаемся, дзе-ж прычыны таму, што агляд праходзіць дрэнна?

Панашаму—яны хаваюцца толькі ў нядбайнасці і сьпячцы парт'ячэек. Райкомы, у сваю чаргу, мала працавалі, каб стварыць адпаведны настрой навакол пытання і адпаведна арганізаваць працу. Нам здаецца, што тут адчуваецца дова—«авось, як-небудзь наладзіцца», з якім далёка не заездзеш.

Што трэба зрабіць, каб пасьпяхова скончыць агляд?

Па-першае, трэба працягнуць тэрмін агляду, прыкладна, да першага верасня і далей. Акругома патрэбна ўзмацніць адказнасць райкомаў і сакратароў ячэек за ход і поспехі агляду. Трэба дадаткова правесці растлумачныя і арганізацыйныя мерапрыемствы ў ячэйках з мэтай уздыму ініцыятывы шырокіх колаў партыйцаў і рабкораў.

Галоўнае-ж—ліквідаваць сьпячку і «летнія настроі» ў працы ячэек.

Склад партпрымацаваных да камсамольскіх ячэек неадвальна павінен быць перагледзены. На нарадзе некаторыя сакратары скардзіліся, што прымацаваныя партыйцы часта ня ведаюць задач камсамолу і ня цікавіцца гэтай працай.

На заводзе імя Р. Люксембург сакратар камсамолу выклікае партпрымацаванага на пасяджэнне бюро, а той адказвае: «Адчаніся, мне няма часу».

Камсамольцы-партыйцы адрываюцца ад сваіх ячэек. Яны лічаць, што камсамольская праца, камсамольская дысцыпліна для іх не абавязкова.

Быў такі выпадак, калі адну партыйку-камсамолку абралі кандыдатам бюро камсамольскай ячэйкі, а яна адказала: «Мяне заўтра парт'ячэйка ка прымае да камсамолу для парткіраўніцтва, а вы мяне кандыдатам абралі».

Няўжа камсамольцаў-партыйцаў на камсамольскія сходы і нарады стала масавым зьявішчам. Наглядзецца камчванства ў часткі партыйцаў-камсамольцаў.

Усе гэтыя грунтоўныя недахопы выкрыты на нарадзе партпрымацаваных. Народа высунула шмат мерапрыемстваў па палепшанні парткіраўніцтва камсамолам.

Парт'ячэйкі павінны практыкаваць абгаварэнні асобных пытанняў камсамольскай працы на партсходах, а не абмяжоўвацца толькі агульнымі дакладамі. Трэба пераглядаць склад партпрымацаваных да камсамолу з мэтай замены слабых больш моцнымі і разгрукіць партпрымацаваных ад іншых абавязкаў, практыкаваць індывідуальныя справаздачы партыйцаў-камсамольцаў на пасяджэнні бюро парт'ячэек і на агульных партсходах аб іх працы ў камсамоле.

Разам са справаздачай камсамоль-

Супроць казённага парткіраўніцтва камсамолам (Барысаў)

Гарком КП(б)В правёў нараду партпрымацаваных да камсамолу сумесна з партыйцамі камсамольцамі па пытанні аб умацаванні парткіраўніцтва камсамолам. Восем што паказала гэта нарада.

У большасці парт'ячэек парткіраўніцтва камсамолам кульгае, шмат ячэек, вылучыўшы партпрымацаванага, лічаць сваю справу скончанай і больш камсамолам ня цікавіцца. Ёсць такія ячэйкі, што за цэлы год ні разу не абгаварвалі ніводнага камсамольскага пытання.

Заслухоўванне справаздач камсамольскіх ячэек часта абарочваецца ў простую фармальнасць. Восем, напр., на заводзе імя Дамбаля слухалі справаздачу сакратара камсамолу на пасяджэнні бюро парткалектыву. Сакратар парткалектыву не дазволіў прысутным задаваць дакладчыку пытанні, а пасьля спрэчак сакратару камсамольскага калектыву заключнага слова ня далі. Рэзалюцыя не падрыхтавалі загадзя, а тут-жа накідалі некалькі пунктаў і годзі.

Рэзалюцыі парт'ячэек па справаздач камсамолу в год у год паўтараюцца, амаль што без зьмен. Мала практыкуецца абгаварэнне асабліва балючых пытанняў КСМ у парт'ячэйках.

Склад партпрымацаваных да камсамольскіх ячэек неадвальна павінен быць перагледзены. На нарадзе некаторыя сакратары скардзіліся, што прымацаваныя партыйцы часта ня ведаюць задач камсамолу і ня цікавіцца гэтай працай.

На заводзе імя Р. Люксембург сакратар камсамолу выклікае партпрымацаванага на пасяджэнне бюро, а той адказвае: «Адчаніся, мне няма часу».

Камсамольцы-партыйцы адрываюцца ад сваіх ячэек. Яны лічаць, што камсамольская праца, камсамольская дысцыпліна для іх не абавязкова.

Быў такі выпадак, калі адну партыйку-камсамолку абралі кандыдатам бюро камсамольскай ячэйкі, а яна адказала: «Мяне заўтра парт'ячэйка ка прымае да камсамолу для парткіраўніцтва, а вы мяне кандыдатам абралі».

Няўжа камсамольцаў-партыйцаў на камсамольскія сходы і нарады стала масавым зьявішчам. Наглядзецца камчванства ў часткі партыйцаў-камсамольцаў.

Усе гэтыя грунтоўныя недахопы выкрыты на нарадзе партпрымацаваных. Народа высунула шмат мерапрыемстваў па палепшанні парткіраўніцтва камсамолам.

Парт'ячэйкі павінны практыкаваць абгаварэнні асобных пытанняў камсамольскай працы на партсходах, а не абмяжоўвацца толькі агульнымі дакладамі. Трэба пераглядаць склад партпрымацаваных да камсамолу з мэтай замены слабых больш моцнымі і разгрукіць партпрымацаваных ад іншых абавязкаў, практыкаваць індывідуальныя справаздачы партыйцаў-камсамольцаў на пасяджэнні бюро парт'ячэек і на агульных партсходах аб іх працы ў камсамоле.

Разам са справаздачай камсамоль-

Што дала сёлетняя кантрактацыя ў БССР

Кантрактацыя па БССР у веснавую кампанію вялася сельска-гаспадарчай кааперацыяй і была праведзена на плошчы 47.770 гектараў па наступных культурах: ільняное семя, лён-валакно, ячмень, бульба, канюшына, сарадэла і люпін.

Найбольшая ўдзельная вага акадэнтскай плошчы да агульнай пазеўнай плошчы складала: лён-валакно—20.000 гектараў (42,3 проц.), ільнянае семя таварнае 13.000 гектараў (7,1 проц.) і бульба—8.220 гектараў (1,7 проц.). Цэнтральнае месца пры кантрактацыі займае ільно-валакно. Агульная сума сродкаў, адлучаных на кантрактацыю Белсельбазкам і прамысловасцю, дасягае 1.190.000 руб. Сродкі былі атрыманы ў сакавіку 1928 г. і фінансаванне адбывалася бесперабойна.

Агульны плян па кантрактацыі быў выкананы на 90,8 проц. Найбольшы працент выканання пляну па прамысловых культурах заняло ільно-валакно—97,8 проц., бульба—90,8 проц., ільняное семя тэхнічнае—83,6 проц. і ячмень 62,9 проц. Няпоўнае выкананне пляну па ільняному семени тлумачыцца тым, што кантрактацыя яго праводзілася ў найменш інтэнсіўных па разьвіццё ільнаводства раёнах (Ваўруцкая і Гомельская акругі). Апрат гэтага, пасьпяховасць кантрактацыі можа быць забяспечана пры ўмове правядзення яе адначасова з ільнавалакном, чаго не рабілася. У будучым годзе гэты недахоп павінен быць выпраўлены ў сэнсе адначасовай кантрактацыі ільно-валакна і ільнянога семі.

Недавыкананьне пляну кантрактацыі па ячмені тлумачыцца высокім процантам асяданьня яго ў сялянскай гаспадарцы. Кантрактацыя ахапіла беднякоў і сярэдняе сялянства. Удзельная вага розных груп пазеўшчыкаў па 4 галоўных культурах наступная: беднякоў 44,6 проц., сярэднякляс гаспадарак 51,1 проц. і заможных 4,3 проц. Удзельная вага заможнай групы расце ў адносінах да кантрактацыі лубіну (13,9 проц.), канюшыны (10,8) і сарадэлы (12,5 проц.).

Удзельная вага зупаўняў і калгаснаў гаспадарак у бягуучую кантрактацыйную кампанію вельмі невялікая, і ня гэта трэба звярнуць асаблівую ўвагу. Авансаваньне па сацыяльнай адзнацы праводзілася для кожнай групы розна па цвёрда ўстаноўленай шкале, напрыклад, па ільно-валакно бедняцкія гаспадаркі атрымлівалі аванс у суме 30 руб. з гектара, сярэднякляс—27 руб. і заможных толькі 23. Па ўсіх культурах бядакляс і сярэднякляс гаспадарак ў сэнсе авансаваньня былі пастаўлены ў найбольш спрыяючы ўмовы.

Кантрактацыя была звязана з наступнымі арганізацыйнымі мерапрыемствамі. Праводзілася масавая ачыстка ільну, як па ільначышчальнай машына—нізавой сетцы Белсельбазка, так і шляхам водпуску сродкаў на ўтрыманьне насенна-ачышчальных абстаў. У 6 ільнаводных акругах заложана 280 паказальных участкаў на розныя тэмы: ужываньне мінеральных угнаенняў, гущыня пасеваў і г. д. Усяго было ачышчана семя ільну 4812 пуд. Лекцыі было праведзена 675 і кансультацый 390. Выдана было насення па ўсіх культурах 11.712 цэнт. і мінеральных угнаенняў 5.440 цэнт., сельска-гаспадарчых ма-

шын па ільно-валакно 1.200 шт. і па іншых культурах 145 шт. Па разьмеркаваньні машын і угнаенняў ільно-валакно таксама заняло першае месца.

Кампанія выявіла рад недахопаў. Арганізацыйная работа па прапагандэнтскай кантрактацыі была пачата са спазьненнем. Таварыствы фактычна не маглі на працягу абмежаванага тэрміну выявіць у сваім раёне дзейнасці кантрактуемую плошчу па пасобных культурах, адпаведным чынам падрыхтаваць і дэталёва азнаёміць насельніцтва з правадзімай работай. У выніку гэтага выявілася няправільнае разьмеркаваньне ва многіх выпадках кантрактуемых плошчаў па асобных таварыствах і невыстарчальнае азнаёменьне з эканамікай кожнага раёну. Гэта прывяло да раду нежаданных вынікаў. Многія кааперацыйныя таварыствы не правялі адпаведнай пібаскі і сур'ёзнасці ў гэтай рабоце. У раёнах з вялікай тэрыторыяй, дзе аднаго пункту мала, ня былі арганізаваны дапаможныя пункты для заключэння дагавораў з пазеўшчыкамі.

Адзначаецца несвачасовае інструктаваньне акрэсленамі нізавою сеткі. Былі выпадкі, калі інструктары выяжджалі ў таварыствы ўжо тады, калі зрыў работы з прычыны нядбайных і нясуар'ёзных адносін да справы быў у наяўнасці. Перагружанасць нізаві і недахоп у рахунковым апарэце стваралі неармальнасці пры афармленьні дагавораў з пазеўшчыкамі. Забеспячэнне насеннем было невыстарчальным. Запасены 40.000 пудоў паленшанага ільно-семя здалілі толькі 50 проц. патрэб насельніцтва. У насенні бульбы таксама адчуваецца востры недахоп. Прамысловыя арганізацыі ня выкапалі свай абавязкаў па забеспячэнні таварыстваў гатунковым насеннем бульбы, што адбываецца на працягу ўраджаю бягуучага году. Невыстарчальнае забеспячэнне насеннем мела месца і па іншых культурах.

Агульны працент выканання пляну кантрактацыі (90,8 проц.) зьяўляецца здавальняючым. Па прамысловых культурах працент выканання даходзіць у сярэднім да 93. Пры значным асяданні гэтых прадуктаў у сялянскай гаспадарцы, прымаючы пад увагу, што кантрактацыя ў гэтым годзе праводзілася ўпершыню, такі працент выканання пляну трэба лічыць свайго роду дасягненнем. Агульны лік гаспадарак, уцягнутых у кантрактацыю ў гэты год, вызначыўся ў 61.279, што ў адносінах да агульнае колькасці гаспадарак на Беларусі складае 7,5 проц.

Трэба адзначыць, як недахоп у рабоце Белсельбазка, што вынікі правялі яшчэ на выяўлены. Кантракты тэрмін правяры павінен быў быць 15-га чэрвеня.

Значэнне гэтай кампаніі ў сэнсе ўкаранення пазеўшчыкаў у сялянскую гаспадарку вялікае. Вывучэнне ўмоў і недахопаў правядзення работы павінна забяспечыць правядзенне яе ў будучым годзе з яшчэ большай пазеўшчыкаў і ў значна больш шырокім маштабе. Наркамгандаль БССР намеріў пры правядзенні кантрактацыі зрабіць культур у 1929 г. наступнае разьмеркаваньне агульнай плошчы ў 50.000 гектараў: 25.000 гектараў аўса, 20.000 гект. грэчкі і 5.000 гект. ячменю.

Кантрактацыя тэхнічных культур ў 1928 годзе

цукернага цэгу. Пераважная большасць падпісалася на 100 проц. месячнай пэнсіі.

Уперадзе ўсіх ідзе заводская моладзь. Вучань тав. Векунь падпісаўся на 300 проц. месячнае зарплата, вучань Лабецкі, які атрымлівае 30 руб. у месяц, падпісаўся на 50-рублёвую аблігацыю.

М. Бэрман.

коне зводу вынікі летаўшай падліскі.

Заўном упэўнені, што па гуце будзе рэалізавана аблігацый амаль на 50 тысяч руб.

Рабочыя на справе пераканаліся, што на грошы пазыкі будуцца новыя заводы і фабрыкі, таму абавязан кожнага рабочага—ўсямерна дапамагчы ёй.

В. Л.

родной гаспадарцы.

Дакладчык т. Карнін.

Члены ЦК, ЦКН, АК і АКК КП(б)Б, бюро ЦК і АК АКСМБ, РК КП(б)Б уваходзяць па сваіх мандатах.

Астатнія атрымліваюць білеты ў РК КП(б)Б.

Месакругом КП(б)Б.

Асабліва актыўна прайшла прапрацоўка адозвы ў вытворчых ячэйках гораду. У ячэйцы гарбароў выказалася па гэтым пытанні 11 чалавек—гэта талы, камі за ўвесь папярэдні час ячэйка лічылася ў сваёй большасці пасыўнаю і выказваўся ў ёй толькі, так званы, «прысяжны актыў»; у ячэйцы будаўнікоў і грузчыкаў таксама праўдзена значная актыўнасць.

У выніку спрэчак выкрыты рад недахопаў у працы прадпрыемстваў гораду, савецкага і прафесійнага апарату. Галоўным чынам гаварылі аб бюракратызме і аб тым, што практычныя прапановы рабочых па пытанні аб палепшанні вытворчасці—прападаць без належнага скарыстання. Рабочыя скурулі гаварылі, што кіраўнікі ўстаноў і прадпрыемстваў на іх прапановы адказваюць: «Самі ведаем». Асабліва гэта наглядна за кіраўнікамі скурпрадцалектываў.

Па радзе савецкіх ячэек абгаворылі адозвы ЦК і пытанні аб самакрытыцы прайшло паказанню. Выказалася нявольні двух-трох таварышоў.

Падводзячы папярэднія вынікі прапрацоўкі пытанні аб самакрытыцы, трэба адзначыць, што яшчэ маюцца асобныя выпадкі няправільнага разумення гэтага лезунгу. Ёсць частка партыйцаў, якія баяцца, што «самакрытыка будзе перацікаваць будаўніцтва». Ёсць таксама выпадкі баязні свайго непасрэднага «начальства». Некаторыя т. т. зразумелі лезунг самакрытыкі, як поўную магчымасць ляць усіх і кожнага без усялякіх повадаў.

Трэба адзначыць, што камсамол таксама прымае актыўны ўдзел у абгаворыні партыйцамі адозвы ЦК і зразумелі лезунг самакрытыкі больш-менш правільна.

Вынікі прапрацоўкі пытанні аб самакрытыцы будуць абгавораны райгаркомам, на падставе іх будуць намечаны далейшыя шляхі разгорвання самакрытыкі.

Партыец.

Гаман са справаздачай камсамольскай яч. неабходна заслухоўваць даклады партпрамацаваных аб іх працы ў камсамоле.

Партпрамацаваным неабходна сістэматычна чытаць камсамольскія газеты і літаратуру і вывучаць дырэктывы вышэйшых органаў партыі і камсамолу і прыцягваць камсамольцаў на адкрытыя сходы парт.ячэек.

Правядзенне парт.ячэйкамі гэтых мерапрыемстваў палепшыць стан парт.ячэйкаў камсамолам.

Я. СІРОЦКІ.

Белсельсаргам намечана плошча кантрактаўнага тэхнічных і насенных культур на 1928-29 г. у размеры 99.500 гектараў супроць 47.770 гектараў, закантрактаваных у гэтым годзе. Па галоўных культурах плошча будзе размаркавана: па ільняваласці 35.000 гектараў, ільнянасенні 35.000 гектараў, бульбе 15.000 гектараў. Для таго, каб ухільца недахопаў сёлетняй кампаніі ў 1928-29 годзе ўся арганізацыйная работа павінна быць закончана ў пачатку Белсельсарау не пазней

1-га лістага. Да 1-га красавіка сельска-гаспадарчыя таварыствы павінны мець неабходныя залукі ад насенніцтва і вызначыць размер кантракуемае плошчы для кожнага раёну.

Сядзенства павінна быць, апрача таго, загадая алавецкага аб кантракуемых культурах. Гэта неабходна для таго, каб кожны пасеўшчык мог улічыць свае насенныя рэсурсы, разбіць сваё яравое поле на вучасткі пад тым ці іншым культурам.

На пераломе

(Ліст з Шанхаю)

Зруйнаваўшы рэвалюцыйны рух і апраўданы ад «кроткіх класавых боек 1925-27 гадоў», маладая кітайская буржуазія пачала прыцягваць руку да ўлады. Але на гэтым шляху яе інтарэсы сутраціліся з інтарэсамі лідэраў кітайскага неаімлітарызму—Чан Кай-шы, Фын Юй-сян, Бай Цаун-чы, Лі Цзі-цзі. Бай Цаун-жэнь, якія прыкрываюцца «трыма нацыянальнымі прынцыпамі» Сун Ят-сэна («нацыяналізм, дэмакратыя і сацыялізм») імкнуцца толькі да аднаго—да забеспячэння свайго панавання ў той ці іншай частцы шматпачунага Кітаю.

Гэта супярэчнасць паміж інтарэсамі буржуазіі і неаімлітарыстычнага свайго выяўлення на так зван. эканамічнай канферэнцыі, якая была склікана нанкінскім урадам, пад прымусам выдатных прадстаўнікоў кітайскага гандлёва-прамысловага свету.

У парадку дня канферэнцыі сталі ўсе хворыя пытанні сучаснай кітайскай буржуазіі: пытанне аб унутраных пазыках, сілай рэалізаваных рознымі генераламі, добрых шляхах зносін, адсутнасць якіх перашкаджае гандлёвым зносінам, аб вылічаных выдатках на ўтрыманне арміі і г. д. і г. д.

Канферэнцыя распрацавала мерапрыемствы на ўсіх гэтых пытаннях прапанаваўшы іх «увазе» нанкінскага ўраду і ўсіх ваеначальнікаў Гаміндану.

Як канферэнцыя разумее сваю прапанову «увазе» ўраду, відаць з залы аднаго выдатнага дэлегата канферэнцыі, зробленай гэтым днём у інтэр'ю ў супрацоўнікам шанхайскай англійскай рэакцыйнай газеты «Норд Чайна Дэйлі-Ньюс». На запытанне «Якая ваша думка аб адносінах нанкінскага ўраду і выкананню Гаміндану да вашых прапановаў, якія ўстанаўляюць на сутнасці кантроль дзелавых колаў над дзейнасцю ўраду і ўсіх яго органаў?»—дэлегат адказаў літаральна наступнае: «наша канферэнцыя прадстаўляе плацельшчыкаў падатку, пакунтоў аблігацый дзяржаўных пазык і зборшчыкаў падаткаў. Канферэнцыя ўвасабляе ўсе элементы, на якіх трымаецца дзяржаўны бюджэт і фінансавы добрабыт ураду і ўсяго апарату. Калі напы рэвалюцыі ня будуць прыняты пад увагу, хто-ж дасць ураду грошай?»

Гэта заява сведчыць аб тым, што маладая кітайская буржуазія цвёрда рашыла дабіцца свайго. Кітайскую буржуазію, зразумела, абнадаваць сімпатый і падтрыманне замежнай буржуазіі, асабліва, амерыканскай, якая добра ведае, што супрацоўніцтва з кітайскай, дасць ёй магчымасць з большым поспехам канкураваць у Кітаі з англійскім капіталам. Так трэба адзначыць, што віцэ-прэзідэнт чыкаскага буйнашага банку «Континенталь Ней-

шенэль Банк і трэст кампаніі «Фічэа» Аббот паслаў канферэнцыі прывітальную тэлеграму, у якой вітае «створчыв працу кітайскіх гаспадарчых колаў, якая накіравана на аднаўленне крэдытадоўнасці Кітаю што, такім чынам, ішоў стане паважным фактарам сусветнага грашовага рынку».

Чаго патрабуюць кітайскія гандлёва-прамысловыя і фінансавыя колы, якія прадстаўлены на ўсекітайскай эканамічнай канферэнцыі? Яны настойваюць, па-першае, на прыняцці аблігацый усіх унутраных пазык сапраўднымі і падлягаючымі аплатам. Пазыкі, гарантыраваныя прыбыткамі розных чыгунак, павінны быць пагашаны з прыбыткаў міністэрства шляхаў зносін. Пагашеннем-жа астатніх пазык павінна ведаць спецыяльная камісія, у касу якой паступаюць усе звышшопныя з таксама паступленні ад магчымых павышэння мытных ставак. Кітайская буржуазія, прад'яўляючы гэта патрабаванне, хоча забіць адразу двух зайцоў: атрымаць назад усе грошы, якія патрачаны на выдзеньне вайны і ажыццяўленне тарифнай аўтаноміі Кітаю.

Далей канферэнцыя патрабуе прыдзеньня ў парадак усіх шляхаў зносін, асабліва чыгунак, якія папсаваліся ў выніку вайны. Не забыты канферэнцыяй узаемаадносіны паміж працай і капіталам. Канферэнцыя патрабуе выданьня спецыяльнага закону аб прафсаюзах, якія павінны стаць урадавымі ўстановамі. Службовыя асобы прафсаюзаў павінны аплатацца ўрадам. Што-ж датычыць забастовак, дык яны абвешчваюцца незаконнымі. У выпадку-ж узнікнення «незаконных забастовак», прадпрыемцы абавязаны плаціць за дні забастовак. Для вырашэння канфліктаў паміж працай і капіталам павінна быць створана спецыяльнае бюро—трацейскі суд.

Гэтыя дамаганні кітайскай буржуазіі на патрабуюць каментарый. Яны перавышаюць па нахабнасці найбольш заўсёдным мары еўрапейскіх і амерыканскіх капіталістыч. Тым ня менш, трэба думаць, што нанкінскі ўрад ахвотна пойдзе на сустрэчу кітайскай буржуазіі ў гэтым пытанні.

Затое патрабаванне канферэнцыі аб роспуску значнай часткі розных армій, якімі кіруюць ваенныя лідэры Гаміндану, бязумоўна, спаткае вядомае супраціўленне з боку камандуючых вайскамі. Канферэнцыя патрабуе, каб выдаткі на ўтрыманне ўзброеных сіл у Кітаі не перавышалі 192 мільёны долараў (1 кітайскі доллар складае, прыблізна, 1 рубель) у год, прычым колькасць арміі павінна быць скарачана да 60 дывізіяў з 500.000 салдат. Канферэнцыя дае ўраду спецыяльную пазыку ў 300 міль. долараў для праві-

дзеньня дэмабілізацыі лішкі войск. Гэта сума павінна быць скарыстана для надзялення аямлёй былых салдат, для арганізацыі грамадскіх работ і стварэння спецыяльных прамысловых прадпрыемстваў, рабочыя сіла для якіх камплектуецца таксама з дэмабілізаваных.

Чан Кай-шы, Фын Юй-сян і Ён Сі-шан на словах ужо згадзіліся на роспуск лішкі войск, аднак, яны канчаткова не сыхаваюць правесці гэта ў жыццё. Не падлягае сумненню, што ніхто з ваенных лідэраў ня згодзіцца пазбавіцца арміі, якая зьяўляецца гарантыяй утвары на дзяржаўныя справы і ў гэтым пытанні будучы яшчэ жорсткія баі паміж неаімлітарыстамі і кітайскай буржуазіяй.

Нарэшце заслугоўвае увагі яшчэ адно патрабаванне канферэнцыі—аб неадкладным звароце ўсіх прадпрыемств, якія адабраны ад уласніцкаў, нібы ў інтарэсах забеспячэння поспеху ў выдзеньні вайны.

Патрабаванні канферэнцыі ўжо прад'яўлены нанкінскаму ўраду, які спасылаецца на надыходзячы пленум выкананню Гаміндану, ня даў на іх ніякага адказу. А пакуль ідзе мучкая барацьба і «працоўка» выдатных дзеячоў Гаміндану як з боку буржуазіі, гэтак і неаімлітарыстыч. А. ВУ.

Антываенная дэманстрацыя ў Парыжы

Перад дэманстрацыяй у Вільні

Праг некалькі дзён—12 жніўня ў Вільні адбудзецца вялікі дэманстрацыйны везд пільсудчыкаў. У сталіцу Заходняе Беларусі зьездзеца каля 6.000 былых легіянераў, разам з вайска масаю вайсковых і штабскіх пільсудчыкаў, дэфэзійных ішоў, карэспандэнтаў польскага і замежнага друку. Маюць з'явіцца таксама прэзідэнт Польшчы і міністры польскага ўраду.

Афіцыйная мета ўсяго гэтага зборшчыка—успамін аб 6-м жніўні 1914 году, калі Пільсудскі, разам з невялікаю купкаю сваіх легіянераў, рушыў з Кракава на ўсход на вайну супроць Расіі Давольце, сказаў—бы тут кожны старонні ў адносінах да пільсудчыкаў чалавек—пры чым тут Вільня і 12-е жніўня? Калі метаю зьезду з'яўляецца толькі ўспамін аб учынку 6-га жніўня 1914 году, дык найлепей было-б сабрацца ў Кракаве, а ня ў Вільні і 6-га жніўня, а не 12-га. Гэта ясна і зразумела, калі пазіраць на справу пільсудчыкаўскага зьезду толькі з гістарычнага боку. Але выйдзе іначай, калі ўзяць пад увагу, што Кракаў цяпер вельмі далёка ад усходняе граніцы Польшчы ад граніцы з тым, што ў разуменні Пільсудскага і яго кампаніі «ўсё яшчэ ёсць Расія», «Масквоўшчынай». Вільня цяпер бліжэй да граніцы, чым Кракаў і, пераносычы свой зьезд у Вільню, пільсудчыкі

судчыкі тым самым хадзілі-б перанесці ў яе таксама і тую ролю, якую Кракаў адыграў 14 гадоў таму назад: ролю заходняга пункту дзеля новага маршу на ўсход. У такім асвятленні вільенскі зьезд зьяўляецца новаю вайскаю дэманстрацыяй проціў Савецкага Саюзу, зямкаючы сабою цэльны рад меншых дэманстрацый падобнага значэння, як соймавыя выступленні Лявіцкага і Дэмбскага, як выступленне навагрудскага вайска і навагрудскага абшарніцтва, як «марш шляхам Вятрыя». Сэнс той-жа самы, толькі разам непараўнана большы. Замест вайска заходнага прыгранічнага ваяводства ў дэманстрацыі прымае ўдзел сам дыктатар Польшчы, разам з прэзідэнтам і сябрамі ўраду і не ў якой небудзь Гарашоўцы, але ў двухсоттысячным месце, вядомым на цэлы свет.

Побач з гэтым, больш буйным, але і больш далёкім значэннем вільенскае дэманстрацыі, яна мае і больш беспасрэднае, больш актуальнае сэнс.

Папершае—яна мае значэнне пагрозы па адрасе Літвы. У сярэдзіне, альбо над канец гэтага месца павінны будучы аднавіцца польскалітоўскія перагаворы ў абшваце Кенігсбэрскае канферэнцыі.

Калі і дзе яны пачнуцца, яшчэ не ўстаноўлена. Літоўскі ўрад прамаўе «Кенігсбэрг—15 жніўня», польскі—«Жаневу—30 жніўня».

У кожным разе, пачатны ў Кенігсбэрскае перагаворы павінны будучы аднавіцца яшчэ перад вераснёвай сесіяй Рады Лігі Нацыяў і самое Лігі. Вільенскі зьезд 12 жніўня ёсць пробаю ўздзейнічаць на Літву, запалохаць яе літоўскага ўраду адначасна сабраным на Вільеншчыне вайсковым кулаком.

Па вестках замежных, пераважна нямецкіх, газет—на Вільеншчыне сканцэнтравана столькі польскіх дывізіяў, што яны па сваёй бальвой магутнасці перавышаюць усю літоўскую армію, і калі-б Пільсудскі аддаў загад заняць Коўну, дык літоўскаму ўраду прышлося-б на працягу некалькіх дзён пераканацца ў паважнасці і ажыццявімасці падобнага загаду.

Побач з гэтым вільенскі зьезд мае паказаць ня толькі перад Літвой польскую магутнасць і рашучасць, але таксама прадэманстраваць перад сабою Лігаю Нацыяў польскі характар Вільні і падтрыманне намераў Пільсудскага ў адносінах да Літвы палітычна-актыўнае часткаю польскага буржуазнага грамадзянства. Вільенская дэманстрацыя скіравана ня толькі па адрасе Літвы, але і па адрасе Лігі Нацыяў. Пільсудскі можа дэманстраваць сабе падаць падобнае значэнне вільенскаму зьезду, бо чуюць сабой падтрыманне абодвух галоўных сэржаваў Лігі: Англіі і Францыі.

Вярней усяго, што аднаўленне беспасрэдных польска-літоўскіх перагавораў скончыцца гэтым-жа нуль, як і папярэднія іх пробы, а гэта справа аўтаматычна прыйдзе на разгляд Рады Лігі, пры чым разгляд будзе рабіцца ўжо не па 11-м пункце статуту Лігі, а па 15-м.

Першы з гэтых пунктаў дапушчае да ўдзелу ў разглядзе справы абодвух зацікаўленых бакаў, а другі з памянёных пунктаў выключае іх. Пры разглядзе польска-літоўскае спрэчкі па 11-м пункце на чэрвенскай сесіі Рады Лігі не даю акачальнае вынікаў, бо Вальдэмарас знайшоў досыць смеласці аднаму выступіць проціў усіх. Аднагоднасці, неабходнай дзеля прыдзеньня рэвалюцыі, не атрымалася, і справа была адкладзена.

Цяпер-жа Вальдэмарас ня будзе мець магчымасці прымаць удзел у разглядзе справы. Вынік можна прадбачыць загады: ён будзе некарысны дзеля Літвы. Па статucie Лігі, калі аднаведная дзяржава не падпарадуецца паставамам Рады Лігі, тады праз тры месяцы да яе можна ўжыць «санкцыі»: гамтам прымусяць яе падпарадавацца.

Вільенскім зьездам Пільсудскі дэманструе перад Лігаю гатоўнасць Польшчы да выпанання «санкцый» ў адносінах да Літвы, па даручэнню Лігі, палюшыць аднаведных матар'яльных магчымасці і падтрыманне польскага буржуазнага грамадзянства.

Так ці іначай, але польска-літоўскае спрэчка блізіцца да свайго канчатковага вырашэння. Вільенскі зьезд з'яўляецца важным з'яўненнем у яго падгатоўцы і дзеля гэтага павінен значна цікавіць усіх рабочых і сялян Савецкага Саюзу і асабліва Савецкае Беларусі. Стварэнне новых узаемаадносін за нашаю заходняю мяжою самым беспасрэдным чынам закранае інтарэсы Савецкага Саюзу.

Апрача гэтага, знадворнага значэння вільенскае дэманстрацыі, разлічанага па заграніцу, яна мае і вельмае ўнутрыпольскае значэнне.

Чакаюць, што ў Вільні Пільсудскі выкажацца адносна сваіх плянаў перабудовы дзяржаўнага ладу ў Польшчы, прыдчыніць заслоны над тымі канстытуцыйнымі практамі, якія распрацоўваюцца цяпер яго ўрадам і урадавым блёкам.

Гэта таксама павялічвае паўсюдную цікавасць да дня 12-га жніўня ў Вільні.

Умоцненая фашызмацыя Польшчы далейшы разгром рабочага і нацыянальна-вызваленчага руху, разгром ускае аназіцы, падгатоўка да новае ваеннае авантуры—вось «ўнутраны» вміст вільенскае дэманстрацыі.

Міхась Баравы.

Падрыхтоўка да святкавання дзесяцігоддзя БССР

8 жніўня адбылося пасяджэнне цэнтральнай камісіі па падрыхтоўцы правядзення святкавання дзесяцігоддзя абвешчання Беларускай Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі.

Камісія паставіла абвясціць святкаванні 30-га сьнежня. Святкаванні павінна праходзіць пад лозунгам умацнення бяздольнасці Чырвонае арміі і выяўлення нашых дасягненняў на гаспадарчым і культурным фронце.

У часе правядзення святкавання на рабочых сходках, у клубах павінны быць праведзены вечары-успаміны аб барацьбе за БССР.

Беларускім тэатрам прапанавана падрыхтаваць да гэтага часу пастапоўкі, зьвязаныя з дзесяцігоддзем агалашэння БССР.

Музею рэвалюцыі і беларускаму дзяржмузею запрапанавана арганізаваць выстаўку, для якой падабраць адпаведныя матэрыялы.

Цэнтральная камісія паставіла таксама выдаць спецыяльную кнігу «10 гадоў БССР». Кніга будзе падзелена на дзве часткі: 1) рэвалюцыйна-гістарычную і 2) дасягненні на культурным і гаспадарчым фронце.

Да святкавання ЦК КП(б)Б і ўрадам БССР будзе выпушчана адроза к насельніцтву на 4 дзяржаўных мовах.

Цэнтральная камісія запрапанавала акрыянкам і РВБ арганізаваць спецыяльныя камісіі па падрыхтоўцы правядзення святкавання дзесяцігоддзя БССР.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

- 1) Селянін да рабочага с.-г. складу: —Выбяры мне, братка, добрую машыну.
- 2) На дварэ сельска-гаспадарчага складу Наркамзему ў Менску.
- 3) Закупілі машыны.

Аздараўленне апарату Віцебскага спраўдому

57 п'яніц, растратчыкаў і злачынцаў звальнююцца са службы

Кіраўніцтва месцамі зьявіленія рэспублікі заслужала даклад прыехаўшага ў Менск новага намесніка начальніка віцебскага спраўдому тав. Грандона аб становішчы спраўдому ў сувязі з выкрытымі там злоўжываннямі.

Уся былая адміністрацыя віцебскага спраўдому на чале з начальнікам Волкавым арыштавана. Судова-сьледчыя органы атрымалі новыя матэрыялы аб злоўжываннях, растратах і інш. агіднасцях, якія рабіліся былой адміністрацыяй спраўдому.

Камісія па аздараўленні апарату спраўдому зараз заканчвае сваю працу. З спраўдому падлігае звальненню каля 57 супрацоўнікаў—п'яніц, растратчыкаў і злачынцаў—сирод якіх і былы палкоўнік Рэзухін, які займаў пасаду малодшага падглядчыка.

Пры спраўдоме арганізавана самастойная парт'ячэйка, пераабраны мясцом.

Рэвізія РСІ выкрыты таксама безгаспадарчасць, злоўжыванні і ў с.-г. вадзінях спраўдому. У вадзіні Лясковічы сьлова паміж супрацоўнікамі давала да поўнага разлажэння апарат вадзіні.

Праверка бешанковіцкай партарганізацыі

Заг. АПА райкому зняты з працы Віцебск. (Улао. нар.). Акруговы камітэт партыі заслухаў даклад аб падрыхтоўцы аб'яўлення бешанковіцкай партарганізацыі. Матэрыялам аб'яўлення ўстаноўлены рад выпадкаў парушэння некаторымі партыйцамі партыйнай этыкі.

Пашырэнне віцебскай панчошнай фабрыкі

Набор 300 рабочых Віцебск. Зараз поўнасьцю ўжо махаванавана віцебская панчошная фабрыка. Значна павысілася прадукцыйнасць працы. Узрасла колькасць рабочых. Узнялася заробная плата.

Канфэрэнцыя літоўскай сялянскай моладзі

Віцебск. (Улао. нар.). З вялікай зацікаўленасьцю прайшла ў м. Басінічах, Віцебскае акругі, канфэрэнцыя літоўскае сялянскае моладзі. Дэлегаты прыбылі з Аршанскай акругі і Смалянскай губ. Усяго з'ехалася 168 дэлегатаў. Прысутнічала каля 200 гасцей. Канфэрэнцыя заслухала пытаньне аб будаўніцтве і аб прамысловай культуры на масавай працы на вёсцы.

Тры выпадкі ўціску рабкораў у Наркамсабесе

Тры адзіных рабкоры звольнены з работы

ЦЯЖКАЯ ТЫ, ШАПКА... РАБКО-РАУСКАЯ

Быць рабкорам на якім-небудзь прадпрыемстве Наркамсабесе нялёгка. Усе рабочыя і працаўнікі гэтае ўстановы (за рэдкімі выключэннямі) заражаны «сабесаўшчынаю». Інваліды і рабочыя лічаць, што Наркамсабес, гэта—дойная карова і кожны стараецца адабць сабе самую густую сымятанку. Кіраўнікі гэтае ўстановы цягнуцца ў хвасце гэтых нездаровых настроў і ў сваю чаргу лічаць дойнай кароваю дзяржаўную касу. Карыстаючыся дасягненнямі падатковых ільгот, як інвалідная катарэжыя, выхаванец Наркамсабесе —БІКА—з благаслаўлення кіраўнікоў Наркамсабесе заахвочвае ў сваіх прадпрыемствах сыстэму ўтойвання ад законнага абкладання дзяржаўнымі падаткамі звароты, заробную плату, рабочую сілу і г. д. Усякая ўдача ў гэтым кірунку выклікае непадзельную радасць.

Паказалася тады, калі Міхальцоў накіраваўся ў акрфа даведацца, ці абкладаецца арцель па мясным аддзеле і чаму не абкладзе падаткам магазін № 4. Тады члены праўлення проста палічылі Міхальцова «дзіваком» і паранілі ад яго як мага хутчэй назвавіцца.

Міхальцоў быў другі раз звольнен, на гэты раз ужо на скарачэнні штатаў. Дзіўна толькі, што гэта скарачэнне дакранулася аднаго толькі Міхальцова і зусім не дакранулася новых працаўнікоў — рахункавода Лазоўскага, прынятага пасля першага звальнення Міхальцова, або рахункавода Драздовай—суседкі і знаёмай Рэвудцага—прынятай пасля першага «аднаўленьня» Міхальцова (мы бярэм «аднаўленьне» у друкоўскае, таму што Міхальцоў да сённяшняга дня ня быў адноўлен па яго пасаде, як таго вымагаў паставы працэсіі).

Пажар у м. Дукоры

8-га жніўня а 2-й гадзіне дня выбух вліні пажару м. Дукоры, у 40 вярстох ад Менску. Згарэла 32 двары з усёмі пабудовамі, а танноама мавамаюць жыхароў. Па няпоўных вестках отраты ад пажару дасягаюць каля 50.000 рублёў. У ліквідацыі пажару прыймаў ўдзел 14 каманд з бліжэйшых вёсак, а танноама пажарны аўтамабіль менскай гарадзкой каманды. Пажар быў ліквідаван а 6-ай гадзіне ўвечары. Менавіта прыняў тэрміновыя меры да аглянаўня дапамогі пагарэльцам м. Дукоры.

На барацьбу з алкаголем

Выгнаць гарэлку з рабочых кварталаў

У наступленне супроць гарэлкі!

40-градусная залівае фабрыку

Калі брамы фабрыкі—піўная. Амаль што ўсе рабочыя піюць, нават камуністы і камсамольцы. Прагулы з кожным днём павялічваюцца. Майстар Трыфанаў прагульвае ў месяц 4-7 дзеён. Яго няма кім замяніць і яго адсутнасць шкодліва адбіваецца на вытворчасці. Частка рабочых прыходзіць п'янымі на фабрыку, адміністрацыя чамусьці іх ня зьнімае з працы. Вачыць п'янага на вуліцах Якаўленіч — звычайнае зьявішча. Вачыць хуліганства таксама не навіна. Асабліва адзначаецца хуліган Драздоў, які не прапушчае ніводнага надарожнага. Нядаўна старшы механік Гарашвіч так напіўся, што не зьявіўся на працягу двух дзён на фабрыку. а

яўляў усе гэтыя машынныя, і адна толькі інвалідная арцель № 4 павінна была залічыць акрфа 26.000 рублёў падатку на ровных аб'ектах абкладання, кіраўнік Наркамсабезу тав. Калінін сказаў: — Ёсць чаго радавацца! Гэтыя-ж грошы—грошы інвалідаў... Гэта-ж ад інвалідаў адабраці...

Гэта дэмагогія называецца на мове кіраўнікоў Наркамсабезу «сабарона інтарэсаў інвалідаў». Калі-ж паглядзець у «корань», дык выкрываюцца досыць агідныя і шкурніцкія інтарэсы праўдлівай ВІКА. Утойваньне ад акрфа аб'ектаў абкладаньня павялічвае прыбытак наркамсабезаўскіх прадпрыемстваў, а згодна статуту, да 25 проц. прыбытку можна быць размяркована сярод членаў данае арцелі і, вразумела, лівяная доля—сярод кіраўнікоў арцелі. Гэтым і тлумачыцца шапэная злосьць праўдлівай арцелі № 4 калі служачы арцелі Міхальцоў пачаў выкрываць пэньныя справы гэтых «дабрачынцаў» інвалідаў...

Арцель № 4 «Перамога» існуе з верасня 1925 году. За ўвесь перыяд сваёй дзейнасьці арцель атрымала да 80.000 рублёў прыбытку (да ўплаты акрфа 26.000 руб.). За адзін 1927 г. прыбытак арцелі складае 30.000 рублёў. Да 25 проц. гэтага прыбытку кіраўнікі маюць права палажыць сабе ў кішэню (звыш добрае пэнсіі). Гэта «сымятанка» пахне тысячамі рублёў. Вразумела, таму, лартая барацьба за захаваньне ўсяго прыбытку арцелі.

Аб тым, што аўчына варты выбраў гавораць наступныя лічбы. Член праўленьня арцелі № 4 Петрашквіч—фактычны кіраўнік прадпрыемства—летась атрымаў нібы за звышнормавую работу ў 1926 годзе 650 рублёў, а ў гэтым годзе яноў за «звышнормавую» работу ў 1927 г. 650 рублёў і больш 300 рублёў—роцэнты ад прыбытку 1927 г. Атрымаўшы каля 1.000 рублёў, Петрашквіч паехаў на курорт—адпачыць ад «трудоў праведных». Старшыня праўленьня арцелі Вапкевіч атрымаў таксама за «звышнормавыя» 1927 г. 560 рублёў. Але пасля заметкі рабкора Міхальцова і скандаль, які наладзіў на сходзе членаў арцелі рабкор Гурвіч, гэта сума была яму ўсё-ж выдана, нібы на курортнае лячэньне.

Варта таксама звярнуць увагу на структуру арцелі. Яна таксама абумоўліваецца тым-ж шкурніцкімі інтарэсамі. Прэміяльныя-ж ад прыбытку належыць толькі членам арцелі. Адгэтуль вывад—паменш членаў арцелі, павольш работчы і служачы—ня членаў арцелі. Гэтым і тлумачыцца тое, што летась з 45-50 работчы і служачы членамі арцелі лічылася ўсяго 12 чал., ня гледзячы на тое, што членам арцелі мае права быць кожны, тым больш інваліды, якіх у арцелі больш паловы ўсіх работчы і служачы. Толькі ў гэтым годзе, напалоханае рабкораўскімі выкрываньнямі, праўдлівыя арцелі прыняло ў склад яе амаль усіх 60 чалавек работчы і служачы...

Ёсць абстаноўка, у якой прыходзіцца прапаваць нашым рабкорам. **ГОД ЗЬДЗЕНАЎ НАД МІХАЛЬЦОВЫМ**

Міхальцоў заняў пасаду бухгалтара ў арцелі № 4 у чэрвені 1926 году. Бухгалтэрыя была запусьчана за 6 месяцаў. Міхальцоў шчыра ўзяўся за работу. Яго стараньне было адначасна праўдлівым арцелі 35-рублёвым павялічэньнем пэнсіі, і Міхальцоў пачаў атрымліваць 185 руб. у месяц—пэнсія досыць высокая для бухгалтара інваліднае арцелі. Міхальцоў тады яшчэ ня ведаў, што вялікая пэнсія ў арцелі № 4 даецца не дарма. Першая хмарка на чыстым небе

72 рублі, у арцелі пачаў атрымліваць 130 руб. Далі-б, можа, і больш, але было неяс лабоўна.

Гуляў Міхальцоў 2 месяцы. Нарэшце, працэсія запрапанавала праўдліва арцелі адпавіць Міхальцова на яго ранейшай пасадае з уплатай за прагу. Вярнуўся Міхальцоў да работы—яму абвясцілі сапраўдны байкот.

— Паглядзі,—сказаў Петрашквіч старшынэ рэвізійнай камісіі Булдыку, паказваючы на Міхальцова,—сеў нахал і прадуе...

Да бухгалтарскіх кніг яго не дапусьцілі, давалі розную дробную работу. Пэнсію назначылі ў 72 рублі (гэта замест 185 руб.).

Байкот насіў досыць адкрыты характар. Я

Калі на адной заметцы Міхальцова ў арцель прышлі фінагенты Стрыго і Перагуд і ў час рэвізіі папрасілі ў Петрашквіча дазволу перагаварыць з ранейшым бухгалтарам Міхальцовым, Петрашквіч адказаў: — Вам дасыць весткі тав. Рэвучкі, а Міхальцова мы не дапусьцім, таму што ён праванатар...

Гэту зьявагу Міхальцоў «заспужыў» далкам. Дзякуючы яго выкрывчым, праўдлівыя арцелі павінна было залічыць акрфа 20.000 руб. за фальшывыя спісы асабістага складу арцелі (няправільныя даныя аб суадносінах інвалідаў і неінвалідаў), 6.000 рублёў—за ўтойваньне зваротаў па мясным адзеле і магазыне № 4, 1.200 рублёў страхкасе за ўтойваньне заробатнае платы. Старшыня праўленьня арцелі атрымаў ад АКК вымову за фіктыўныя звышнормавыя. Дзесяткі больш дробных агіднасьцяў былі выкрыты і дэведзены да ведама грамадзасьці... Было за што ненавідзець Міхальцова.

Гэта ненавісьць атрымала сваё «законнае» закачэньне тыдзень таму назад, іменна 1-га жніўня, калі

Гаварыць зараз аб значэньні для прамысловасьці закону аб трэстах ня прыходзіцца. Красавіковы пленум ЦК КП(б)В вычэрпываюць аб гэтым сказаў.

Зробленая ВОНГВ правэрка правдліва гэтага закону ў беларускай прамысловасьці паказала яўна неадвальнае ў ажыццяўленьні гэтага важнейшага мерапрыемства. Дэкрэт правдліва надзвычайна павольным тэмпам і няма нават унеўнасьці ў тым, што будзе забяспечана сапраўднае яго выкананьне ў найкаротчым тэрмін. У некаторых трэстах наогул дрэнна знаёмы з законам, праводзяць яго аднабакова, нерашуча і часта фармальна.

Праўда, усімі трэстамі выданы палажэньні аб падпарадкаваньні ім прадпрыемстваў, але гэтыя палажэньні зьяўляюцца фактычна дэкладнымі адбіткамі тыпавога палажэньня выданага ВОНГВ, а самымі пазначанымі вынамамі.

Вытворчыя і фінансавыя планы прадпрыемстваў складаюцца ў трэсьце і толькі ўгадняюцца з дырэктарам прадпрыемства ў той час, як закон прадугледжвае непасрэдную распрацоўку гэтых плянаў дырэкцыяй прадпрыемстваў на надставе кантрольных лічбаў, даных трэстам. Дырэкцыя прадпрыемства ў большай частцы нават ня прымае ўдзелу ў разглядзе праплянэ.

РСІ павінна таксама зацікавіцца пытаньнем, якім чынам Лук'яновіч, двайчы зняты з працы пастановамі РСІ за сувязь з прыватнікамі, спецыяльны мадэцовымі гузікамі, фота-паперай і г. д. у бытнасьць сваю агадчыкам гандлёвым аддзелам ВІКА, яноў апынуўся на чале вытворча-гандлёвага прадпрыемства.

РАБОКОР ГУРЭВІЧ

Аб ім пісала «Чырвоная Зьмена» (№ 85—«За крытыку—выкінулі на вуліцу»). Факт зьяўленьня Гурэвіча сапраўды абурочны. Камсамолец Гурэвіч у «Зьвязду» пісаў мала. Уладаючы лепш словам, чым пяром, ён усе бяспынна ў арцелі № 4 вярнуваў вострым словам на сходах арцелі, ячэйкі, у партарганізацыях. Пасьля яго выступленьня з паводу «спрыяльных» Вапкевіча, праўдліва арцелі парашыла ад яго пазбавіцца. Сабралі некалькі дробных фактаў нявыкананьня працоўнае дысцыпліны, прышлі справу аб грубым абыходжаньні з пакупцамі, узбудзілі супроць яго крымінальную справу (якая сьледствам не дэведзена) і выкінулі Гурэвіча за дзьверы.

Парткалегія ЦКК і Менская АКК пастанавілі зараз-жа аднавіць Гурэвіча на работе, але ён да гэтага часу не адноўлен.

РАБОКОР МАРАЗЭНКА

Мімаволі ўспамінаецца нашумуўшая ў свой час справа Маразэнка—старшыні мясцоум Наркамсабезу і ВІКА і актыўнага рабкора «Зьвязды». Ужо ў 1926 г. Маразэнка пісаў ад пэпарадкаў на каўбаснай фабрыцы ВІКА, вялікіх налічэньнях на мануфактуру (да 60 проц.) у магазынах ВІКА. Абсьледваньне РСІ усё гэта пацвердзіла. Лук'яновіч—агадчыка гандлёвым аддзелам ВІКА (стары знаёмы!)—тады зьнялі з работы, потым яноў пасадылі (ужо вельмі моцная рука ў яго ў Наркамса

Безе). Маразэнка-ж сацатку «ушлі» з пасады старшыні мясцоум, потым звольнілі, потым узбудзілі супроць яго крымінальнае прасьледваньне за паклёп у друку. 17 месяцаў—да 10-га сакавіка 1928 году—вісеў над Маразэнка артыкул крымінальнага кодэксу, пакуль Крымінальная Калегія Вярхоўнага суду не знайшла, што «няма ніякіх даных для аддачы Маразэнка пад суд, таму што нічым не дэведзена, каб ён даваў няправільныя весткі ў друку».

ДЗЕ-Ж КАНТРОЛЬ НАРКАМСАБЕЗУ?

Кантролю няма і быць ня можа, бо па нейкіх неастрасьлімачальных прычынах, нарком тав. Калінін і яго намеснік тав. Адзіноў дзейнічаюць, як раз наадварот: замест пакараньня шкурніцка і жулікаў і абароны рабкораў і актывістаў, яны абараняюць жулікаў і заахочваюць удзік рабкораў. Больш таго, самі прымаюць удзел у гэтых уціснах.

Мы ведаем, напрыклад, што т.т. Калінін і Адзіноў стараліся ўсімі мерамі узьдзеянца на пракуратуру і перашкодіць ёй арыштаваць за «добрыя справы» члена праўленьня арцелі № 4 Петрашквіча і адначасова сам тав. Калінін хадаў у ЦК савагу саўгандальскаслужачых праціць дазволу звольніць тав. Міхальцова.

Мы ведаем, як дзейнічаў тав. Калінін, калі ён захацеў пасадыць у арцель № 4 старога пройду Лук'яновіча і як ён адначасова на тым-жа сходзе распраўляўся з рабкорам Міхальцовым і Гурэвічам, кажучы: «Такіх, як Міхальцоў і Гурэвіч, трэба, бязумоўна, адмаць з работы».

Звараўчыся да ЦКК з просьбай рассьсьледваць усе гэтыя абурочныя справы, мы чакаем пакараньня вінаватых, ня гледзячы на асобы. **ПРАЎДЗІН.**

і ў выхадны дні. У адной з піўных Н.-Барысава, у мінулую нядзелю, ляцелі сталы, крэслы, дзэвенкалі разбітыя шыбы, лілася кроў.

З-за п'янства растуць прагулы, растраты, пашыраецца прастытуцыя. Работчы ў раде зяматак патрабуюць змаганьня рэспрэсыўных мер на барацьбе з п'янствам.

Яны прапаноўваюць: **Спыніць продаж моцных напіткаў у дні палучак і сывят, скараціць сетку магазынаў, якія гандлююць гарэлкаю, ліквідаваць піўныя ў работчы рабнах, забараніць продаж піва ў работчы садох і клубах.**

Неабходна ўмацаць пакараньне за зьяўленьне на вуліцах у п'яным выглядзе, за прагулы на няўважлівых прычынах.

У зьвязку з гэтым, неабходна мабілізаваць грамадзкую думку вакол пытаньня аб барацьбе з алкагалізмам. Трэба вітаць ініцыятыву ў арганізацыі ячэек на барацьбе з алкагалізмам.

За п'янства

У апошні час значна павялічыўся лік асоб, затрыманых міліцыяй за п'янства і дэбошы. Так, за адзін толькі тыдзень у грамадзкіх мясцоах затрымана ў п'яным відзе каля 30 чалавек. Сярод іх: **І. Врмаховіч (член саюзу будаўнікоў), Я. Праваторай (член саюзу будаўнікоў), В. Вавановіч (член саюзу гарбароў), П. Майсеевіч (член саюзу будаўнікоў), В. Селявіч (член саюзу будаўнікоў), А. Траубовіч (член саюзу саўгандальскаслужачы), А. Жыбурт (жарчасік), Г. Бурава (член саюзу саўгандальскаслужачы), В. Шарук (член саюзу друкароў), М. Герасічук (член саюзу друкароў) і інш. На ўсіх затрыманых за п'янства складзены пратаколы для спаманьня штрафу.**

Арганізуюцца антывалкагольныя ячэйкі

Менская ініцыятыўная група на барацьбе з алкаголем правала ўжо другую нараду. Прыняты пастановы аб арганізацыі ячэек на прадпрыемствах, аб стварэньні антывалкагольнага актыву.

Зараз трэба прыступіць да працы. На прадпрыемствах і ўстановах, пры ЖАКТ'ах неабходна арганізаваць антывалкагольныя ячэйкі. Членскі ўнёс павінен быць самым невялікім—ад 20 да 50 кап. у год з уступным ўнёсам у 10 кап.

Што пакуль будуць рабіць ячэйкі?

Ім у бліжэйшы тэрмін прыдзецца абгаварыць іраакт статуту повага антывалкагольнага таварыства з тым, каб унесці ў статут неабходныя напярэйкі.

Неабходна да антывалкагольнае канфэрэнцыі, якая адбудзецца ў пачатку верасня, канчаткова выпрацаваць статут таварыства.

Па майй думцы, некаторыя ўстановы, як напрыклад, ОНК, НКАСьветы, НКПрацы, ЦПСБ, трэсты, МЦРК і Белкалсаюз павінны стаць юрыдычнымі членамі таварыства.

Калі-б усе ўстановы ўрабілі-б так, як урабіў акруговы камітэт Чырвонага Крыжу, які ўнёс 100 руб. на карысьць таварыства, дык было-б больш упэўненасьці ў тым, што праца таварыства зможа разгарнуцца.

Для кіраўніцтва працай на арганізацыі ячэек вылучана спецыяльная тройка, прадстаўнікі якой прымаюць штодзённа ў памяшканьні камітэту Чырвонага Крыжу (вул. К. Маркса № 3) ад 10 да 4 гадз. дня і ад 6 да 8 гадзін ўвечары.

В.

Прыгавар Гомельскага акрсуду трэба пераглядзець

Нельга мінаваць хулігану

У Добрушы—чыста рабочым раёне—развіты п'янства і хуліганства.

У мінулым годзе вядомы хуліган Гусакоеў вярзаў маладога хлапца Самернага.

Справу разглядзеў нарсуд, які прысудзіў Гусакова да некалькі год зьяўленьня.

Але чамусьці Гомельскі акрсуд скасаваў прыгавар нарсуду і вызваліў Гусакова.

Толькі нядаўна ён разглядзеў сам справу аб забойстве Самернага і прысудзіў Гусакова да аднаго году зьяўленьня.

Па амністыі хуліган зусім вызвалены ад кары.

Работчы Добрускай фабрыкі лічаць прыгавар акрсуду няправільным і патрабуюць яго адмены.

Нельга пакінуць пенагаранымі абурочныя ўчыны хулігану, які ня спыняюцца перад забойствам ні ў чым невінаватага чалавека.

Добрушанін.

Клубы для алкаголікаў

(У парадку абгаварэньня)

Было-б недарэчным і даўным даводзіць страшэнную шкоду, якую прыносіць чалавецтву гарэлка. Само жыцьцё неабярэжнае даводзіць гэта. Прыклады сустракаюцца на кожным кроку: тут і разбітае сямейнае шчасьце, талата, жабрацтва, тысячы дзяцей-ідыётаў, вырадкаў і наогул недаразвітых дзяцей п'яніц-бацькоў. Нямаць процант душэўна хворых, былых прыхільнікаў гарэлки, калек, якія калісьці трапілі ў бяду ў п'яным выглядзе; забойствы, разбоі, пажары ад неасьцярожлага ўжываньня агню, самагубствы і інш.—у пераважнай большасьці зьяўляюцца вынікі п'янства.

Барацьба з алкаголем пачата. У большасьці гарадоў Саюзу арганізуюцца і ўжо арганізаваны супроць-алкагольныя таварыствы, на многіх фабрыках і заводах таксама арганізаваны ячэйкі на барацьбе з п'янствам. Стварылася таварыства і ў Менску.

Па майй думцы, трэба было-б стварыць клубы для алкаголікаў. У такіх клубах можна было-б паладзіць гутаркі, лекцыі аб ульпне гарэлки на арганізм, дэманстраваць ровныя часткі чалавечага арганізму, якія зьнішчаюцца пад дзейнасьцю алкаголя.

У клубах можна наладзіць карысны гульні, пастапоўкі, арганізаваць паказальныя суды над злосьцамі і непаправімымі п'яніцамі, паладзіць конкурсы і спарбортныя на «вытрымку»—што з членаў клубу на даўжэйшы час устрымаецца ад п'янства.

Некаторыя скажуць, што з-за іжывага сораму алкаголікі ня пойдуць у свой клуб. Мне здаецца, што гэтакія думка памылковая. Практыка нервовай клінікі даказала, што алкаголікі вельмі ахвотна, з вялікай падаеяй на выдараўленьне, праходзяць курс лячэньня.

Выдаткі на арганізацыю клубу пакрыюцца ў будучыне і апраўдаюць сябе—дзесяткі, сотні нашчасных алкаголікаў змогуць вярнуцца тады да эдравае разумнае працы.

Было-б пажадана, каб работчы выказалі на старонках газэты свае думкі да гэтага пытаньня.

Вл. М.

Закон аб трэстах у жыцьцё не праводзіцца

Прадпрыемствы ня могуць выяўляць уласнай ініцыятывы трэба дабіцца ажыццяўленьня закону

Такі-ж малыяк наглядзецца і ў адносінах складаньня пляну новага будаўніцтва. Некаторыя трэсты часта прыраўніваюць бягучы рамонт да новага будаўніцтва, і на гэтай глебе часта ўзнікаюць кур'эзныя выпадкі паўноўшага баспраўя прадпрыемстваў, якія характарызуюць надмерную алекку трэстаў. Так, завод Харчтрэсту «Беларусь» прасіў дазволу ў трэста палажыць у адным месцы брук на суму ня звыш 40 руб.

Наглядзецца таксама значныя абмежаваньні заводаў у адносінах скарыстаньня нягоднае і старога маемасьці. Нядаўна быў выпадак, калі завод, а затым харчтрэст звярнуліся ў ВОНГВ за дазволам зьвесці старую нікуды няварту ялоўню коштам у некалькі дзесяткаў рублёў.

Да чаго заводы абязьлічаны ў сваіх правах, сьведчыць выпадак ў заводзе «Дрэваапрацоўшчык» (Лесбел), які звярнуўся ў трэст (аддзельнае) в прасьбай дазволіць правесці работы коштам у 30 руб. па пераносе ўборнай на другое месца.

Ня лепш абстаіць справа і з палітэньнем гаспадарчага разрачуку на прадпрыемствах. З часу выданьня дэкрэту ўзаемаадносін з трэстам не зьмяніліся—агульны кацэб на ранейшаму існуе ў трэсьце і

не дае разьвівацца ініцыятыве заводаў, затрудняе зьніжэньне сабекошту і вядзе да затаварваньня. Некаторыя прадпрыемствы ў ўаўленьня ня маюць аб разрачунку за здаваемаму прадукцыю і фінансуюцца наогул на зааўцы. Дырэкцыя не нясе нават адказнасьці за сьвязчасовую выдачу варплаты, а агульны кацёл трэсту часам не дасьпявае адзольць патрэбы прадпрыемстваў і адсьоль часта прыходзіць ватрыманьне і выдача зарплаты (Шклтрэст). Як правіла, сыстэма нарадаў—заказаў нідзе ня ўжываецца.

Наогул сыстэма гавікізму часоў ваеннага камунізму яшчэ поўнасьцю практыкуецца ў некаторых трэстах, і ў гэтых умовах правы прадпрыемстваў, як самастойных гаспадарчых адзінак, становяцца фіктыўныя. Некаторыя прадпрыемствы так абмежаваны ў правах, што іх медаж можна прыраўняць у адносінах правоў да паасобных цэхаў.

Патрэбен энэргічны і рашучы напор партыйных, савецкіх і грамадзкіх арганізацый, каб сапраўды вызваліць нашы фабрыкі і заводы ад дробнай апені, бо прыведзэньня прыклады яскрава характарызуюць глаўкіскія тэндэнцыі некаторых гаспадарнікаў. Трэба адкрыць кампанію ў друку, бязьлітасна крытыкаваць усіх

тых, хто не праводзіць дэкрэту ў жыцьцё.

Кожны гаспадарнік павінен напісаць у газэту аб тым, што ён зрабіў і што ён думае зрабіць дзеля сапраўднага, а не фармальнага ажыццяўленьня закону. Новы гаспадарчы год—на парозе. Таму ў якасьці канкрэтных мерапрыемстваў мы прапаноўваем:

1. Разгарнуць шырокую кампанію правэркі выкананьня дэкрэту аб трэстах праз фабкомы, вытворчыя нарады, эканомнарады, агульныя сходы работчы.

Дэкрэт і тыпавое палажэньне аб трэстах і прадпрыемствах трэба надрукаваць поўнасьцю ў газэтак, або выдаць наасобнай брашурай, бо яны да гэтай пары невядомы шырокай масе работчы.

2. Да 1-га кастрычніка трэба сумесна з гаспадарнікамі трэстаў і прадпрыемстваў пераглядзець тыпавое палажэньне аб кіраўніцтве прадпрыемствамі, звярнуўшы асаблівую ўвагу на ўдзел прадпрыемства (работчы і дырэкцыя) у складаньні прафінансаваньня, плянаў капітальнага будаўніцтва, на пераход на сыстэму нарадаў—заказаў і дэцэнтралізацыю справаздачнасьці і выдаць палажэньне для кожнага прадпрыемства.

3. 1-га кастрычніка перавесці ў некаторых трэстах часткова, а ў дру-

гіх поўнасьцю ўсе прадпрыемствы на сыстэму нарадаў—заказаў.

4. Зьмяніць і ўдакладніць правы і абавязкі адміністрацыяна-тэхнічнага персаналу наводле існуючых дырэктыв і інструкцый.

5. Перадаць прадпрыемствам частку правоў трэстаў у адносінах дробных рамонтаў і скарыстаньня нягоднай і няліквіднай маемасьці.

У трэстах павінны быць вылучаны асобы, якія персанальна адказваюць за правдзэньне закону ў жыцьцё. З новага гаспадарчага году ўсе фабрыкі і заводы павінны працаваць па водле складзенага імі самімі і зацверджанага трэстам прафінансаваньня. Цьвёрды разрачунак за здавоу прадукцыю, а не фінансаваньне на зааўцы, цьвёрдае разьмежаваньне праў і абавязкаў паміж трэстам і заводам з аднаго боку, заводам і адміністрацыяна-тэхнічным персаналам—з другога.

Вось той мінімум запаграбаваньняў, якім мы павінны поўнасьцю і ў самы кароткі тэрмін выканаць, каб дасягнуць найлепшага скарыстаньня асноўнага і зваротнага капіталаў, максымальнага раагортваньня вытворчасці зьніжэньня сабекошту. Тым, хто ня выканае гэтага мінімуму і будзе цягнуцца ў хвасце глаўкіскіх тэндэнцыяў, павінны прыгаварвацца да адказнасьці, ня гледзячы на асобы.

А. ЛУЧЫШЫН.

БЕЛАРУСКИЯ ПЫТАНЬНІ Ў МАСКВЕ

(Ад нашага маскоўскага карэспандэнта)

Трактары для БССР

Усеаюзны камітэт па машынастаўдзі разьмеркаваў трактары на будучы 1928-29 г., пры чым для Беларусі завячана выдзяліць 65 шт. Далатковая колькасць трактараў будзе выдзелена пры разьмер кавальні рэзэрвага фонду ўвосень бягучага году.

Кантракты ўрадаю 1929 г.

Пры НКГандлі ССР адбылася нарада, якая адначыла лічыць кантрольныя па кантрактыяных яравых культур урадаю 1929 г. Агульны кантынгент кантрактыяных яравых культур (бяз тэхнічных) павялічаны прыняты на 1929 г. у разьмер 10 мільянаў гектараў па ўсім ССР.

СССР. З гэтага кантынгенту кантрактыяных на Беларусь прыходзіцца 50.000 гектараў, у тым ліку намячана кантрактыяных 35.000 гектараў аўсу, 5.000 ячменя і 10.000 грэчкі.

Загатоўкі скурсырцу ў БССР

Сыравінны парадак Сьвязнага НКГандлю прыняты плян загатоўкі скуравага сырцу на 1928-29 г. У Беларусі на гэтым пляне маркуецца загатоўкі ў будучым годзе 340.000 штук буйвой скур і 1.200.000 шт. дробнай.

У якасьці асноўных загатоўцаў скурсырцу ў Беларусі на будучы год зацьверджаны скуравы сыдыкат, спажывецкая і сельска-гаспадарчая каапэрацыя.

Каапэрацыя разгортвае гандаль і гароднінай

Закупка буйных партый фруктаў

Гандаль фруктамі для спажывецкае каапэрацыі Беларусі азьдзяляецца зусім новай справай. Да гэтага часу гандаль фруктамі займаў вельмі нязначнае месца ў агульным звароты каапэрацыі. Калі хто і гандляваў фруктамі в каапэрацыяных арганізацыяў, дык толькі рабочыя каапэратывы.

Зараз Белкаапсаў паставіў пытаньне аб прыцягненьні для гэтай справы паруч з ЦРК усёй спажывецкай сыстэмы і аб максымальным укараненьні гэтае справы ў пэравую спажывецкую сетку.

Белкаапсаў ужо звязваўся ў усіх рынках, якія могуць забяспечваць БССР фруктамі. ЦРК БССР атрымліваецца штодзённа ад розных арганізацыяў Украіны, Вэсарабіі і Крыму ад 5 да 10 вагонаў фруктаў і гародніны (памідоры, гуркі і г. д.). Са звязьленьнем свежых гарбуцоў павялічыцца і адгрузка гэтага газару.

Для поўнага здавальненьня патрабаваньняў спажывецкае каапэрацыі Белкаапсаў стварыў дагаворы з радамі гандлёвых арганізацыяў. Утвораныя дагаворы ўтвораны в Крымскім «Иттифаком» на дастаўку каапэрацыі БССР на працягу восені і зімы 39 вагонаў яблык 12 вагонаў вінаграду і 11 вагонаў ігруш. Дастаўка гэтых фруктаў пачнецца ў кастрычніку.

Такія-ж дагаворы ўтвораны в «Днепроплодхозом» і іншымі фрукта-гандлёвым арганізацыямі. Відучца перамовы па пытаньні аб ствареньні дагавораў в арганізацыямі Туркестану і Каўказу.

Побач в гэтым Белкаапсаў распрацоўвае пытаньне аб закупцы мясцовых фруктаў, як прадукту больш даступнага для бюджэту рабочага. Для гэтай мэты ў першую чаргу прадугледжваецца ўтварыць гадавы дагавор в Белсельтрэстам. Гэтымі днямі Белкаапсаў атрымаў в Італіі 3 вагоны цытрынаў, якія разьмеркаваны паміж цэрабкопамі БССР і прадаўца на цэнах на 50 проц. ніжэй рыначных.

У бліжэйшыя два тыдні Белкаапсаў мае атрымаць в Італіі яшчэ два вагоны цытрынаў.

Побач в гэтым Белкаапсаў распрацоўвае пытаньне аб закупцы мясцовых фруктаў, як прадукту больш даступнага для бюджэту рабочага. Для гэтай мэты ў першую чаргу прадугледжваецца ўтварыць гадавы дагавор в Белсельтрэстам. Гэтымі днямі Белкаапсаў атрымаў в Італіі 3 вагоны цытрынаў, якія разьмеркаваны паміж цэрабкопамі БССР і прадаўца на цэнах на 50 проц. ніжэй рыначных.

У бліжэйшыя два тыдні Белкаапсаў мае атрымаць в Італіі яшчэ два вагоны цытрынаў.

Беларуская антонаўка -- на замежны рынак

Загатоўкі Белсельсаюзу

Да гэтага году загатоўка фруктаў праводзілася галоўным чынам прыватнымі асобамі. У гэтым годзе Белсельсаўз па вызначаным ім пляне павінен загатоўкі 5.000 тонн фруктаў для ўнутранага спажываньня і 1.000 тонн антонаўкі для вывазу.

Выкананьне пляну загатоўкі фруктаў для ўнутранага спажываньня поўнасьцю наўрад ці ўдасца, бо мэтаралёгічныя ўмовы гэтага году ня спрыялі ўраджаю. Аднак, работы на загатоўцы відучца пакуль што досыць энэргічна. У першую чаргу ахоплены садава-гародніны таварыствы і прамысловыя сады. Садавадам выданы авансы. Звыш 150 вагонаў фруктаў ужо Белсельсаўз закупіў. Белсельтрэст на сваіх саўгасах таксама загатоўкі 1.000 тонн антонаўкі для вывазу і да 3.500 тонн фруктаў для ўнутранага спажываньня. Падрыхтоўка да гэтай работы ўжо відзецца. Тара (скрынкі і струны) вынаходзіцца на мясцох.

Такую-ж антонаўку вывозяць за граніцу Літва.

Белсельсаўз і Белсельтрэст заключылі дагаворы з Белдзяржгандлем на загатоўку антонаўкі для экспарту. З прычыны навізны гэтае справы, афармленьне дагавораў прадстаўлялася вельмі труднай справай. Трэба сказаць, што парадак перавозкі яблык яшчэ да гэтага часу канчаткова не ўстаноўлены. Да станцыі яблык будуць перавозіцца ў скрынках. Не ўстаноўлена яшчэ, ці будуць яны пагружаны ў вагоны ў скрынках, ці ў навалы. Цэласць яблык пры перавозцы ў скрынках, вразумела, больш забяспечана. Затое выдаткі за граніцаю пры перавозцы ў навалы значна меншыя. Маркуецца, што яблык будуць спажывацца за граніцаю для тэхнічных мэт: выроб цукерак, варэнья і г. д.

Справа экспарту фруктаў звязьляецца новаю і разам з тым важкаю. У гэтай справе неабходна ўлічыць разьмер рэзэрвага фонду.

МЕНСК

Будаўнічы сэзон разгарнуўся

У гутарцы з нашым супрацоўнікам дырэктар Белдзяржэстрою тав. Пялякоў сказаў наступнае аб будаўнічых работах сьлёта ў БССР. У Менску ідзе пабудова мэдычнага, анатамічнага, прыродазнаўчага харпусоў ВДУ прыступлена да закладкі галоўнага аудиторнага корпусу і да земляных работ на аэмічным корпусе. У мэдычным корпусе введзены ўжо два паверхі, у анатамічным — адзін і ў прыродазнаўчым — два паверхі. Матар'ялікі пабудова ўніверсытэцкага гарадку забяспечана. На работах заняты 400 чалавек.

На будаўніцтве фармазаводу ў Менску закончана фладка корпусу. Да 1-га студзеня Белдзяржэстрой маркуе зусім закончыць пабудову фармазаводу. На будаўніцтве Меншэво ўжо введзены першы паверх і прыступлена да закладкі другога паверху. Пабудова чалітарэйнай фабрыкі ў Менску ідзе поўным ходам і будзе закончана ў сьнежані гэтага году. Белдзяржэстрой прыступіў да работ на пабудове клубу ў Менску. Закачэваецца кладка фундаманту для клубу мэталісты. Ідзе падрыхтоўка да закладкі фундаманту клубу харчавікоў.

Усяго ў Менску заняты на пабудовах Белдзяржэстрою 1100 рабочых.

У Віцебску работа разьмрута поўнасьцю. На фабрыцы акулляраў работы падыходзяць к канцу. Прыступлена да ўстаноўкі машын. На маслабойным заводзе ў Віцебску закончана пабудова сьцен і двухпавярховага корпусу. Закончана пабудова 2-х павярховага дому і сталяўка для рабочых.

На Вітнівоў ўжо пабудаваны першы паверх чалітнага корпусу. Прыступлена да капальня каляванай для жэлезна-бетоннага корпусу. Намечаныя работы на пабудове камбінату ў Вабруйскаў таксама вьконваюцца. Так, лесаліны чэж камбінату ўжо закончаны. Сартыроўчае аддзяленьне закончана на 95 проц. і будынак для канторы — на 95 проц. Выведзены сьценны фанэрынай фабрыкі, пабудаваны фанэрыны склад.

У Гомелі на заводзе с.-м. машын ужо закладзены фундамент дравапрацоўчага чэжу. Да пабудовы астатніх чэжаў таксама будзе прыступлена ў гэтым годзе. Матар'ялі для пабудовы ўсіх харпусоў заводу завезены на месца.

Менскі трамвай будзе пушчаны ўвесну

З прычыны адоўтнасьці дазволу на завод загранічнага абсталяваньня для трамваю, стварыліся былі перашкоды ў пуску першай лініі трамваю (вакзал МББ—Камароўка) да намячанага тэрміну: май 1929 г.

У даны момант гэтыя перашкоды зьнішчаны—Нарнагандаль ССР дазволіў завод гэтых частак, якія будуць заказаны ў Аўстрыі.

Цэнтральны вакзал ў Менску

У бліжэйшыя дні заканчвае сваю працу камісія па аб'яднаньні Менскага чыгуначнага вузла. Як ужо вядома, Заходні вакзал рэарганізуецца ў цэнтральны пасажырскі вакзал.

У сучасны момант заканчваецца пабудова калійны для перадачы пасажырскія цягнікоў з МББ на Заходні вакзал. Да 1-га кастрычніка Менскаму вузлу МББ маркуецца перадаць усю маёмасьць Заходняга участку. МББ перадаецца таксама і гарадская станцыя.

Намячаецца скарачэньне раду пасажырскія участку—цэлі і г. д. Праект аб'яднаньня Менскага вузла будзе абаворэвацца на агульна-вузлавым сходзе рабочых-чыгуначнікаў, які адбудзецца ў бліжэйшыя дні.

15-га жніўня--нерабочы дзень

Заводзе паставоны Наркампрацы 15-га жніўня—Успеньне—зьяўляецца нерабочым днём.

— ПАБУДОВА ЗАВОДУ ПА ПЕРАПРАЦОУЦЫ САДАВІНЫ. Месяцэпроем у будучым годзе маркуе пабудавань у саўгасе Ломыца заводу на перапрацоўцы садавіны. Архэвтыроўчаны кошт заводу—50.000 руб.

— ПАРК АДПАЧЫНКУ І КУЛЬТУРЫ. У крэдытны плян на 1928-29 г. камгас уключыў водпуск 30.000 руб. на працяг работ на пабудове парку адпачынку і культуры ў б'дхым антонаўскім лесе. Вуауць наладжаны новыя аляі, а таксама пабудаваны баскетбольная, футбольная і інш. пляцоўкі.

БІБЛІАГРАФІЯ

„Савецкае Будаўніцтва“ ЛІПЕНЬ, № 7

Пытаньням пабудовы пачынаюцца пляну народнае гаспадаркі і культуры, прапароўцы асобных частчэй гэтага пляну літвэўская кніжка ўдзяліла асобную ўвагу. Застаўся невялікі тэрмін — усяго два месяцы для акачэньня гэтай важнай і нялёгкай работы. Апублікаваньне раду артыкулаў і тэзісаў па гэтым пытаньні шырока адкрывае шлях да ўсебаковага асьвятленьня асноўных памётак, выпрацаваных Дзяржплінам. У артыкуле „Разгортутым калектыўным шляхам“ т. Каркліна, які служыць уступленьнем да ўсяго цыкля артыкулаў і тэзісаў, старшыня Дзяржпліну са ўсёй адкрытосьцю павідаваў чэжэ тачаў, што „пры далейшай іх (тэзісаў) прапароўцы яны адчуваюць патрэбу ў напраўках і дадатках“. Крыжавым агнём павіна быць абстраляна зараз работа Дзяржпліну“. Крытыка і прапановы, дадаткі і ўдакладненьні в боку наркаматаў, перыядычнага друку, актывнага калектыўна і асобных работнікаў — такі ваклік гэтага артыкулу. І калі навуковае творчыя пры пабудаваньні асноўнага пляну дае вельмі многае, дык намала можа даць і прэктывы вытворчасьці. Таму падрыхтоўка шырокіх мас рабочых і сялян да справы сацыялістычнага павышэньня народнае гаспадаркі звязьляецца важкай і ўдзячнай задачай.

Вялікую цікавасьць уаўляе артыкул т. т. Архангольскага і Арлова: „Праблемы працы ў пачынаючым пляне“. Справа ў тым, што гэта праблема ў поўным разгортутым відзе, у ўважэньні астатнім пытаньням пачынаюцца пляну ставіцца ўпяршыню. Гэтае пытаньне само па сабе надзвычайна складанае. Зармсоўка дэталізі „матэрыялі“ тут звязьляецца патрэбна і разам з тым вельмі цяжкай справай. Гэтыя „дэталі“ зароботная плата і прадукцыйнасьць працы, агульная колькасць наёмнае працы і беспрацоўе, сацыяльнае страхаваньне, фонд павешчання быту і інш. Агульная ўстаноўка пляну ў гэтых пытаньнях вызначаецца павышэньнем матэрыяльнага, культурнага і фізічнага ўзроўню працоўных. Артыкул, навожкі гэта магчыма ў першай стадыі прапароўкі падрыхтоўкі і пачынаюцца работнікаў для БССР.

Акрамя пытаньняў, звязаных з пачынаючым, літвэўская кніжка дае рад цікавых артыкулаў па розных пытаньнях. Зьвяртае на сябе ўвагу артыкул праф. Ключарава, які адкрывае цікавыя персьпектывы: „Ці магчыма ўзнікненьне буркава-пукровай драмыславасьці ў Беларусі“. На жаль, аўтар выходзіць толькі в умоў глеба, клімату і тэхнікі вытворчасьці, ня сьмываючыся на пытаньні эканамічнай мэтарэагоньсьці і выгалнасьці гэтай галіны гаспадаркі для БССР.

У кніжцы ёсьць разбор кан'юнктуры першай паловы бягучага году, зроблены т. Шэўціным. Ня маючы падстаў супрацьстаць на сутнасці гэтаму разбору, вельга, аднак, выразіць асаблівай радасьці з прычыны таго, што ён звязьляецца за два месяцы да канца гаспадарчага году (кніжка выйшла ў канцы ліпеня).

У кніжцы ёсьць разбор кан'юнктуры першай паловы бягучага году, зроблены т. Шэўціным. Ня маючы падстаў супрацьстаць на сутнасці гэтаму разбору, вельга, аднак, выразіць асаблівай радасьці з прычыны таго, што ён звязьляецца за два месяцы да канца гаспадарчага году (кніжка выйшла ў канцы ліпеня).

Буйная памылка ВСФК БССР

У зборнай футбольнай камандзе няма рабочых

Хочацца звярнуць увагу на склад зборнай футбольнай каманды, якая наслана на Усеаюзную Спартакіяду ад БССР, на той «падоб» футбалістых, які зроблен пры самым актыўным удзеле ВСФК Беларусі.

Справа ў тым, што ў асноўны склад каманды в 11 чал. увайшло 7-8 ігракоў, асноўных жыхароў цэнтральных гарадоў: Масквы, Цьверы і г. д. і толькі нязначная частка беларусаў, што значна скажае твар каманды БССР. У бліжэйшыя месяцы сталыя жыхары РСФСР разьдудца на сваіх родных гарадох і ад зборнай БССР застаюцца адны ўспаміны. Ад прадрпрыемстваў-жа БССР не ўвайшло здаецца ніводнага чалавека, а гэта трэба сказаць, буйная памылка, у якой вінен ВСФК БССР. Данусяцім, што вынікі ігры будуць добрымі, чыя гэта будзе заслуга? Зразумела, ня БССР. Што-ж в гэтага вынікае? Зборную каманду трэба будаваць в асноўных ігракоў БССР і паказаць свае дасягненьні. У каманду трэба ўключыць аднаведных ігракоў ад прадрпрыемстваў і рабочых раёну, якія атрымаўшы вялізнейшую практыку на ўсеаюзнай Алімпіядзе, перанеслі-б гэтую практыку да сябе ў каманды, адначасова ўзвышаючы і сваю класу гульні.

Гор. Гомель.

Новы расклад дачных цягнікоў

З 10-га жніўня зьявіцца расклад цягнікоў на Радашковічы. Адпраўленьне в Менску цягніка № 25—ва ўсё дні, апрача сорады і нядзелі, а 4-й г. 20 м. раніцы. Прыбыдзе ў Менск—у гэтыя-ж дні, а 8 гадз. 40 м. раніцы. Апрача таго штодзённа а 6-й гадзіне ўвечары адпраўляецца цягнік № 23, які прыбывае навад ў Менск а 9-й г. 35 м. увечары ў той-ж дзень. Цягнікі спыняюцца на станцыях Ждановічы, Ратамка, Крыжоўка і Беларусь.

Жыльлёвы кодэкс БССР

Інспекцыя камунальнай гаспадаркі наркамату ўнутраных спраў заканчвае распрацоўку жыльлёвага кодэксу БССР. Кодэкс будзе складацца в 9—10 разьдзелаў і ахапляць пытаньні аб націмна-назівавальна і мушчипалізаваць будынках, аб прыватна-ўласніцкіх будынках, аб праве забудовы, хатняй гаспадарчы, санітарнай аховы, дамавых трэстаў і г. д. Жыльлёвы кодэкс ў сучасны момант распрацоўваецца ва ўсіх саюзных рэспубліках.

Справачны аддзел

Настаўніку В.—Настаўнік, які звязьляецца загадчыкам школы, аплачвае кватэрную плату з таго акладу, які ён атрымавае па гэтай пасадзе. Працоўны дзень яго—6 гадзін. Калі ён на працягу гэтага часу чытае і лекцыі, то плата за іх павіна ўвайсць, як сумашчальнасьць, у кватэрную плату.

Гр. Некрашэвічу У. (в. Астравок, Бабушчына).—1. Калі вальным пляменьнікам, што ў Польшчы, няма поўны 16 год, то можае іх забраць да сябе. Дзеля гэтага вы павіны падаць заяву ў кіраўніцтва ўваўнаважанага нар. кам. замежных спраў пры ўрадзе БССР. Да заявы павіны абавязкова прыкладзіць мэтрыкі пляменьнікаў. Зьява аплачваецца консульскім зборам—4 р. 40 в. за ваш кошт.

Паведамленьні

— САД АСВЕТЫ. Сьбня, 10 жніўня, кіно „ПАБЕГ“. Пачатак а 9 в палов. гадз. ўвеч. Білеты сьбр. Дому—10 коп., сьбр. саўзу—15 к. У выпадку дрэннага надвор'я кіно пераносіцца ў Дом.—Пачатак у 8 і 10 гадз. увеч.

Ліст у рэдакцыю

Паважаны рэдактар! Скончваючы правядзеньне збораў перамяшчальна 1-га году службы, камадаваньне і палітчыны аддзел №-ай Беларускай імя Фрунзэ дывізіі выражае праз вашу Рагозу падзяку Белдзяржкіно за тую дапамогу, якую Белдзяржкіно аказала у культурным абслугоўваньні Чырвовай арміі. Белдзяржкіно дало падыву дармова ў кароткатэрміновыя карыстаньне люстэркавую лампу, дзякуючы чаму і ў аггерах увесь час літы сьветлына карціны. Штотчдыёна яггеры „Чырвоная Урочышча“ атрымлівалі добрыя карціны. Камадаваньне і палітчыны аддзел спадзяецца, што і ў далейшай рабоце па культурным абслугоўваньні Чырвонай арміі Белдзяржкіно будзе займаць адно з першых месці. Камандзір і камісар дывізіі Ланціёнаў, Час. нач. падму Коўнаў.

— САД ХАРЧАВІКОЎ. Сьбня, 10 жніўня, калектыўнае беларускіх артыстх „Наш тэатр“ будзе пастаўлена „ПАШЫЛІСЯ У ДУРНІ“—камедыя ў 3-х дзях. Білеты па саўкомах і ў касе саўзу. Месцы нумарованы. Білеты ад 10—20 кап. Пачатак а 9 гадзіне. У садзе іграе духавы аркэстр.

КНИЖНАЯ ПАЛІЦА

Рэдакцыя атрыманы для рэцэнзій наступныя кнігі выданьня БДВ:
1. М. Лужанін. Крокі. Верны. Цана 45 к., стар. 76.
2. А. Іобах. Са стрэльбай і кнігай. Чырвонаармейскія будні. Ц. 1 р. 20 к., стар. 262.
3. П. Літвінаў. Электрафікацыя. Бібліятэка школьніка. Ц. 30 к., стар. 90.

Падрыхтоўка да гэтай работы ўжо выдзена. Тара (скрынкі і стружкі) знаходзіцца на мясцох. Да ваіны з БССР фрукты са граніну ня вывозіліся. Між тым устаноўлена, што наша антонаўка павінна мець збыт на вагранічным

Справа эканару ў нашай краіне нова і разам з ёю важнай. У гэтай справе неабходна ўлічыць рад акалічнасцей і асцярожна ўважыць кожны крок для таго, каб беларускія яблыкі звярнуліся да нас чужаземнай валютай.

Самымі вартымі ў гэтым плане лічыцца, паслабленне аграрнага перапасялення і беспрацоўя, рост добрабыту працоўных мас, узмацненне ролі кааперацыі, пракіраванне культурнай работы ў шырыню і глыб народных пластоў—гэтыя веці вызначыў п'яцігодны план. Гэта было ўжо арка і выразна вызначана ў выпрацаваных Дзяржпланах „Матэрыялах да перспектывага п'яцігодовага плану“, выданых у мінулым годзе. Але калі ў гэтых матэрыялах панавалі „лічбы“, дык у новай п'яцігодцы гэтыя лічбы павінны быць як мага лепш і дакладней угрунтаванымі. Плян павінен як бы хаць улічыць аб механі народнае гаспадаркі праз пяцігод. Артыкул т. Гальдштэйна „Да будовы п'яцігодовага перспектывага плану“ і тэзіс на пасобных газітах п'яцігодкі з'яўляюцца зарысоўкамі, які

уяўляюць працоўныя і адпаведна гэта магчыма ў першай стадыі прапрацоўкі, падрабязна і навукова ўгрунтавана распаўсюдзіць гэтыя пытаньне. Новым, якое амаль не взнашло адлюстраваным у першым варыянце п'яцігодкі, з'яўляюцца пытаньне аб гаспадарчай сувязі БССР з іншымі раёнамі ССОР. Тэзіс на гэтым пытанні, выданыя раёнаў, якія забяспечваюць БССР і спажываюць яе прадукцыю, выпраўляюць недахоп першай п'яцігодкі і выключаюць магчымыя будовы плану ў адносінах ад гаспадаркі ўсяго Саюзу. Разгледжаныя артыкулы і рад іншых дэталі ўлічэння аб уважлівай даласаванасці ўсіх частак плану пры невылікачай сумнення правільнасці грунтоўнак устаноўка. Аднак, нават павярхоўны аналіз гаворыць за неабходнасць унясення раду дадаткаў і ўдаскладзень

Умовы месца не даюць магчымыя разгледзець рад іншых цікавых артыкулаў кніжкі, аднак, можна з уважлівасцю сказаць, што гэты нумар часопісі апраўдвае існуючую аб ёй думку, як аб адной з лепшых абласных спецыялістычных часопісі. „Савецкае Будаўніцтва“ ўжо пару год пераходзіць на беларускую мову, але покі зрушэньня ў гэтым напрамку ня выдасць. Як і ў іншых нумарах часопісі, разгледжаная кніжка ўключае вельмі мізэрную колькасць матэрыяла на бел. мове (з 191 стар.—161 на расейскай мове). Рэдакцыя, пераходзіць павінна ўзяць рашучы ўхіл на беларусізацыю часопісі.

4. Н. Гарэлік. Дзіцячыя сны (на аўрыскай мове). Ц. 23 к., стар. 48.

Адказы рэдактар Ян. А С Ъ М О У

Ячэйкі, фабзаўмясцкомы і зборшчыкі падпіскі ПРАВЕРЦЕ СЯБЕ, што зроблена вамі для павялічэння падпіскі на газету „ЗВ'ЯЗДА“ ПАПІСКА НА ЖНІВЕНЬ ЯШЧЭ ПРАДАЎЖАЮЦА

10 мільёнаў цэглы ў год

Бездзяржстроём закончана пабудова цяглянага заводу № 3, на якім ужо ўстаноўлены машыны і ідзе работа па выпуску машынае цэглы. Бездзяржстрой прыступае да пабудовы 2-га цяглянага заводу. Абодва заводы будуць выпускаць у год 10 мільёнаў штук цэглы.

Цікавы вопыт ілюстравання кіно радыё-музыкай

12-га жніўня Бездзяржкіно сумесна з „Радыё-перадачай“ накіроўвае ў Новадворскі сельсавет радыё і кіно-перасоўкі. На месцы будзе зроблен цікавы вопыт ілюстравання кіно-фільму радыё-музыкай, якая будзе перадавацца мескай радыё-станцыяй.

С. Е. Н. Ъ. Н. Я. УТЭАТРЫ, КІНС

МЕНСКІ ДЗЯРЖ-ТЭАТР	Гастролі Маскоўск. Мастацкай оперы пад кіраўніцтвам Г. М. Камісаржэўскага
ПЯТНІЦА 10 ЖНІУНЯ	Спэцыяльн. для членаў саюз аў. Пры ўдзеле Н. Карсакава, Т. Троіцкай, З. Нанобурга, В. Шахрая, В. Савалюцкага „Евгеній Онегін“ у 7 абразках, муз. Чайкоўскага
СУБОТА 11 ЖНІУНЯ	Пры ўдзеле Е. Багалевы, Т. Троіцкай, С. Аўдудкоўскага, П. Паўлюцкага, В. Шарашэва, В. Савалюцкага „ДЕМОН“ у 5 абразках, муз. Рубінштэйна
НЯДЗЕЛЯ 12 ЖНІУНЯ	Пры ўдзеле Н. Семізравай, З. Нанобурга, В. Шахрая „І. ТРАВЯТА“ у 4-х дзеях, муз. Вердзі 2. БАЛЕТНЫ ДЫВЕРТЫСМЭНТ

Летні тэатр і сад „Прафінтэрн“

Субота 11-га жніўня ЦСПСБ і ЦП саюзаў Нядзеля 12-га жніўня **наладжвае 2 ВЕЧАРЫ** прысьвечаныя 25-годзьдзю II-га зьезду УсеКП(б) **У САДЗЕ:** кіно, феяверы, 5 аркестраў музыкі. **У тэатры:** вялікі канцэрт. У праграме: сьпевы, дэкламацыя, камічныя расказы, балет, беларуская капэла і хор музтэхніку. Пачатак гульні а 6 гадзіне, (—) у тэатры а 9 гадзіне ўвеч. Уваход у сад па членскіх саюзных білетах, у тэатр—па разданных па саюзах білетах.

Летні сад кіно «Культура» Савецкая, 71	АД АЎТОРКА, 7 жніўня, новы трука-прыгоднікі баявік „САРВІ-ГАЛАВА“ кіно-раман у 3-х сэр'ях
КІНО „Інтэрнацыянал“	1-ая сэр'я „СРЭБНЫ ШАЛІК“ у 11 част. у галоўн. ролях ЧАРЛЬЗ ХЕТЧЫСОН і ЛЮСІ ФОКС
КІНО „Чырвоная Зорка“	АД панядзелка, 6 жніўня, новы замежны фільм „Абуджэньне жанчыны“ (ПРОбУЖДЕНІЕ ЖЕНЩИНЫ) драма у 7 частках.
КІНО „ПРАЛІТАРЫ“	АД аўторка, 14 жніўня, новая амерыканская пастаноўка Дзьве фільмы ў адзін озано 1) „Каміла“ драма у 6 ч. 2) Сямейнае шчасьце“ амерык. намядны ў 6 част. Каса адчынена ад 6 г. Пач. 1-га сапсу а 7 гадз. 30 мін.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газеты адбываецца да 2-ога гадзіны дня

ДА 25-ГОДЗЬДЗЯ II-ГА ЗЬЕЗДУ ПАРТЫ „Вывучайце гісторыю ўсёКП(б)“

Кожны партыец, камсамолец, перадавік рабочы, селянін, служачы, інтэлігент павінен ведаць і вывучаць галоўныя моманты ў гісторыі ўсёКП(б)—пэрыяд «Іскры», роля ў. І. Леніна ў справе станаўлення партыі, барацьба з дробна-буржуазнымі партыямі (меншавікі, эс-эры) і плянамі ўнутры ўсёКП(б) (трацізм і інш.), ва ўпартых сутычках з якімі вырас і ўзмацнеў бальшавізм.

Сьпіс кніг, якія рэкамендуецца Агітпропам ЦК УсёКП(б) і ЦК КП(б)Б

Навінка	1. ЛЕПЯШЫНСКІ.—Ля вытокаў бальшавізму. На бел. мове. Цана 15 кап.	Навінка	4. АГУРСКИЙ.—Рэволюцыйнае дзьвіжэньне в Беларусі (1863-1917 г.г.). На рус. яз. Цана 3 р.
	2. КЕРЖАНЦАЎ.—К гісторыі РКП(б). На бел. мове. Цана 60 к.		5. АГУРСКИЙ.—Еврейскі рабочы партыйнае дзьвіжэньне (1917-1921 г.г.). На руском і еврейск. языках. Ц. 1 р. 20 к.
	3. ПАПОЎ.—Нарысы гісторыі ўсёКП(б). На бел. і расійск. мове. Ц. 1 р. 40 к. і 1 р. 25 к.		6. АГУРСКИЙ.—1905 г. у Беларусі. На бел., расійск. і яўр. мове. Цана 70 к.

Усе пералічаныя кнігі маюцца ў г. Менску ў Цэнтральнай бібліятэцы Бездзяржвыдавецтва, рог Ленінскай і Савецкай вул., і ў магазінах аграгоўных і раённых аддзяленьняў Б.А.В. На працягу жніўня м-ца Бездзяржвыдавецтвам на ўсе овае выданыя да 25-годзьдзя зьезду партыі прадастаўляецца 25 проц. скідна.

ПРАДАЎЖАЮЦА ПАДПІСКА НА ГАЗЕТУ „ЗВ'ЯЗДА“ (ОРГАН ЦК КП(б)Б) НА ЖНІВЕНЬ І ДА КАНЦА ГОДУ

Падпісчыкі дастрымліваюць усе нумары з 1 жніўня.

Падпіска прымаецца ў гал. канторы (Савецкая, 63, 3-ці паверх, тэл. 7-81) штодзённа ад 9—5 гадз. дня.

АБВЕСТКА 12 жніўня ў саўгасе „КАРАЛЁВА“, Самахвапаўскага раёну, АДБУДУЦА ТАРГІ

на продаж ураджаю плодовага САДУ плошчай 9,96 гектараў. АДМІНІСТРАЦЫЯ.

Знойдзены мужчыніскі гадзіньнік Адрас у канторы «Зв'язды».

Кошт публікацыі аб скасаваньні шлюбу **3 р.**

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ БУХГАЛТЕРИИ, КАЛЬКУЛЯЦИИ И СТАТИСТИКИ

Продолжительность курса—8 МЕСЯЦЕВ. Поступать на курсы можно в любой месяц года. Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетка. ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА. Плата за первый месяц 5 руб., а за остальные по 4 руб. в месяц ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: Минск, Всекобанк, тек. счет № 682. Подробн. условия высылаются за 2 восьмикопеечные марки. С запросами обращаться: Минск, Всекобанк, заочным курсам.

Да ўвагі падпісчыкаў „ЗВ'ЯЗДЫ“ АДЧАЯДЖАЮЧЫ ў ВОДПУСК, у дом адпачынку ці на курорт, не забудзьцеся паведаміць у кантору газеты «ЗВ'ЯЗДА» (тэлеф. 7-81) ВАШ НОВЫ АДРАС. Вам будзе высялацца газета «ЗВ'ЯЗДА» па месцы знаходжаньня ў водпуску БЯЗ УСАЯКА ДА ПЛАТЫ

НОВЫЙ ОБЩЕДОСТУПНЫЙ САМОУЧИТЕЛЬ КРОЙКИ И ШИТЬЯ ЖЕНСКИХ верхних вещей, платьев и белья, ДЕТСКИХ вещей и мужского белья. Самоучитель изложен общедоступным языком, дает возможность легко изучить портняжное ремесло. В книге также имеются ОТДЕЛЫ швейной (составля. выкройки выкройки), по ПОЧИНКЕ и ПЕРЕЛИЦОВКЕ вещей. В книге свыше 300 пояснительных рисунков и чертежей выкроек. Цена 3 руб., с пересылкой 3 руб. 35 коп. При высылке денег вперед пересылка бесплатна.

ЗАГС Свадебнага сельсавету, Менскай аунгі, вылінае гр-ку **Пятушкова Анисью Данилаву** на 4 верасьня г. г. па справе аб скасаваньні шлюбу з гр-кам **Пятушковым Хведарам.**

НОВАЯ КНИГА САМОУЧИТЕЛЬ КРОЙКИ МУЖСКОГО ПЛАТЬЯ с 73 рисунками и чертежами. Цена 1 р. 80 к., с перес. 2 р. **НОВИКА**

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

- Членскі білет № 764 Сацункевіч Ю. А., выд. саюзам працасьвета 3032
- Партбілет № 0012639 Лёкумовіча Л. Б., выд. Маск. кам. ВКП(б) 3033
- Пасьведч. Савельева М. Т. аб скасаваньні шлюбу, выд. б. Пятроўшч. с. с. 3034
- Упаперац. кніжка Реева Н. А., выд. МЦРК. 3035
- Дзюрышын, кніжка Мішкоўскага З. С., выд. Менскакамтатам 3036
- Пасьведчаны, выд. 5-VIII за № 1210 Павярнянскім с.с. на імя гр-ні Ліпніцкага П. К., Ханецкага І. В. і Макоўскага С. Я. 3037
- Кааперат. кніжка Кузьміна А. С., выд. МЦРК. 3038
- Асабов. пасьведчаньне Шадай С. С., выд. нач. ст. Рудзёнск Зах. ч. 3039
- Прышчэная кніжка дзюрыш. Марова В. В., выд. Лагойскім РВБ. 3040
- Вайсковы білет Марова В. А., выд. Барысаўскім ваенкамтатам. 3041